

Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Näkymää Oulujärvelle Painanteen nuotiopaikalta. Kuva: Tuija Pyykkönen.

Tämä tutkimus toteutettiin osana Euroopan Unionin Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamaa Rokua Geopark – Uusi kansallinen ja kansainvälinen toimintamalli -hanketta.

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1235-8983

ISSN (Verkojulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-446-965-4 (pdf)

Tuija Pyykkönen

Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

METSÄHALLITUS

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	18.5.2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	2860/52/2012
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	valtion retkeilyalue, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Oulujärven retkeilyalue		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Oulujärven saaret ja ranta-alueet FI1200104, Oulujärven lintusaaret FI1200105		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Tuija Pyykkönen		
JULKAISUN NIMI	Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1993 perustettu Oulujärven retkeilyalue sijaitsee Kainuussa, Vaalan kunnassa. Retkeilyalueen pinta-ala on 78 km² ja siihen kuuluu sekä maa- että vesialueita. Vuosittain retkeilyalueella vieraillee noin 24 000 kävijää. Kävijöistä suurin osa on kotimaasta. Eniten kävijöitä saapuu retkeilyaluetta lähellä olevista suuremmista kaupungeista, Oulusta ja Kajaanista.</p> <p>Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 16.6.–17.9.2011. Tutkimuksella selvitettiin retkeilyalueen kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä retkeilyalueen rakenteista ja palveluista sekä kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Kävijöistä 73 % oli yöpyjiä ja noin neljännes päiväkävijöitä. Yöpyjien suurta määrää selittää alueella sijaitseva leirintäalue, joka on retkeilyalueen suurin vetovoimatekijä. Suosituimmat käyntikohteet olivatkin Manamasalon leirintäalue sekä sen lähistöllä sijaitsevat virkistyslammot Särkinen ja Iso-Peura. Yöpyjät viipyivät retkeilyalueella keskimäärin kolme vuorokautta ja päiväkävijät neljä tuntia. Suurimmat kävijäryhmät olivat 45–54-vuotiaat ja 55–64-vuotiaat. Useimmiten retkeilyalueelle saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä. Kävijöistä suurin osa oli vierailut retkeilyalueella aiemmin.</p> <p>Tärkein syy saapua Oulujärven retkeilyalueelle oli rentoutuminen. Retkeilyalueelle tultiin pääasiassa harrastamaan kävelyä, nauttimaan luonnosta, katselemaan maisemia, leiriytymään leirintäalueella, virkistytymään ja uimaan. Lisäksi miehillä kalastus oli yksi tärkeimpiä harrastuksia.</p> <p>Kävijöiden odotukset retkeilyaluetta kohtaan täyttyivät pääasiassa hyvin. Käytettyjen palveluiden laatuun ja määrään oltiin tyytyväisiä. Kiitosta keräsivät erityisesti polttopuut, huolletut tulipaikat, pysäköintipaikat ja polkureitistö. Yleiseen siisteyteen ja turvallisuuteen oltiin erittäin tyytyväisiä. Eniten kehitettävää kävijöiden mielestä olisi lähialueen tiestössä, erityistarpeiden huomioon ottamisessa sekä yrittäjien tuottamissa palveluissa. Kävijöitä häiritseviä tekijöitä retkeilyalueella ei juuri ollut.</p> <p>Edellinen kävijätutkimus Oulujärven retkeilyalueella tehtiin vuonna 2001. Kymmenen vuoden aikana alue on säilynyt lapsiperheiden ja karavaanarien suosiossa ja käyttäjäkunta on suhteellisen vakiintunut. Kävijämäärät ovat pysyneet lähestulkoon samana. Vuoden 2011 tutkimuksessa annettiin paljon vapaamuotoista palautetta, joka kohdistui pääasiassa leirintäalueen ja harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen.</p> <p>Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 765 000 euroa ja 10 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Oulujärven retkeilyalue, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 166		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-965-4
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	63 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	18.5.2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	2860/52/2012
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Statens strövområde, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Ule träskströvområde		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Öar och stränder vid Ule träsk FI1200104, Fågelskär i Ule träsk FI1200105		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Tuija Pyykkönen		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Ule träskströvområde 2011		
SAMMANDRAG	<p>Ule träskströvområde grundades år 1993 och ligger i Vaala kommun i Kajanaländ. Strövområdets areal är 78 km² och i det ingår både land- och vattenområden. Strövområdet har årligen ca 24 000 besökare. Huvudparten av besökarna är finländare. Största delen av besökarna kommer från de närliggande större städerna Uleåborg och Kajana.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Ule träskströvområde insamlades 16.6–17.9.2011. I undersökningen utreddes besökarstrukturen, besökarnas erfarenheter av och åsikter om strövområdets anläggningar och tjänster och om utvecklingsbehoven. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin.</p> <p>Av besökarna övernattade 73 % på området, ungefär en fjärdedel var dagsgäster. Det stora antalet övernattande besökare har sin förklaring i det campingområde som ligger inom strövområdet och som utgör områdets största attraktionsfaktor. De populäraste besöksmålen på strövområdet var just Manamansalo campingområde och tjärnarna för rekreativ fiske Särkinen och Iso-Peura i dess närhet. Övernattarna vistades på strövområdet i genomsnitt tre dygn, dagsbesökarna fyra timmar. De största besökargrupperna bestod av 45–54 åringar och 55–64 åringar. Merparten av besökarna kom till strövområdet i sällskap på 2–5 personer, som bestod av familjemedlemmar. Största delen av besökarna hade besökt strövområdet tidigare.</p> <p>Den viktigaste orsaken till besöken på strövområdet var avkoppling. De flesta besökare kom till området för att promenera, njuta av naturen, beundra landskapet, slå läger på campingområdet, rekreera sig och bada. Därtill var en av de viktigaste aktiviteterna bland män fiske.</p> <p>Besökarnas förväntningar på strövområdet uppfylldes huvudsakligen väl. Besökarna var nöjda med kvaliteten på och mängden av tjänster. Mest beröm fick vatten, de underhållna eldplatserna, parkeringsplatserna och nätverket av stigar. Besökarna var speciellt nöjda med områdets allmänna snygghet och säkerhet. Mest förbättringar önskade de sig i de tjänster som har att göra med närområdets vägnät och beaktandet av specialbehov samt i de tjänster som företagen producerar. Besökarna ansåg att det förekom mycket få störande faktorer på strövområdet.</p> <p>En besökarundersökning gjordes senast i Ule träskströvområde år 2001. Under de gångna tio åren har området bevarat sin popularitet bland barnfamiljer och husvagnsfolk, och det finns en etablerad grupp som besöker området regelbundet. Besökarantalet har hållits nästan oförändrat. I besökarundersökningen år 2011 gav enkättagarna rikligt med frivillig respons, som huvudsakligen gällde hur man kunde utveckla campingområdet och aktiviteterna på området.</p> <p>Strövområdets besökares totala inkomsteffekt på området var ca 765 00 euro och sysselsättningseffekten 10 årsverken.</p>		
NYCKELORD	Ule träskströvområde, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublicationer. Serie B 166		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-965-4
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	63 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	12
3 TULOKSET.....	15
3.1 Kävijärakenne.....	15
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	15
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	17
3.2 Käynti Oulujärven retkeilyalueella.....	18
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	18
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	18
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	21
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	21
3.2.5 Kävijöiden aiempi retkeilykokemus.....	24
3.2.6 Saapuminen alueelle.....	25
3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	26
3.2.8 Tietolähde.....	30
3.3 Kävijäytyvyisyys.....	31
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	31
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	32
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	35
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	36
3.3.5 Kävijäytyvyisyysindeksi.....	37
3.4 Aluekohtaiset kysymykset.....	39
Taulukko 33. Kalastuskäytien toistuvuus viimeisen vuoden aikana Oulujärven retkeilyalueella (Manamansalon istutuslammet).....	40
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	40
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	42
4.1 Yhteenveto.....	42
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	44
KIITOKSET.....	47
LÄHTEET.....	48
LIITTEET	
Liite 1 Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko.....	49
Liite 2 Aineiston keruuakataulu ja sen toteutuminen Oulujärven retkeilyalueella 2011	50
Liite 3 Vastaajien ilmoittamat asuinkunnat vuonna 2011.....	51
Liite 4 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	52
Liite 5 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	53
Liite 6 Suomenkielinen kyselylomake.....	58

1 Johdanto

Kainuussa sijaitseva Oulujärvi on Suomen neljänneksi suurin järvi. Sen ympäristö on varsin monipuolinen, sillä aluetta luonnehtivat kirkasvetiset ulapat, lintuluodot sekä rantojen hiekkadyynit, mutta toisaalta myös vanhat mäntymetsät jäkälikkökankaineen. Oulujärven retkeilyalue on valtion ainoa sisävesien retkeilyalue ja siihen kuuluu sekä maa- että vesialueita. Se sijaitsee Manamansalon saarella ja ulottuu lähivesistöön Niskanselälle käsittäen pieniä saaria sekä osia saarista. Retkeilyalue tarjoaa hyvät puitteet monenlaisille aktiviteeteille, joista kalastus on yksi suosituimmista.

Oulujärven retkeilyalue on perustettu vuonna 1993. Retkeily- ja virkistystoimintaa alueella on ollut jo kauan tätä ennen, sillä ensimmäinen urheilukalastusalue ja sen toimintaa tukeva leirintäalue perustettiin silloisen Metsähallinnon toimesta jo 1960-luvulla. Nykyinen Teeriniemessä sijaitseva leirintäalue on Villin Pohjolan ylläpitämä viiden tähden leirintäalue ja sen asiakkaat ovat merkittävien retkeilyalueen käyttäjäryhmä. Vuosittain koko retkeilyalueella vieraillee arviolta 24 000 matkailijaa.

Viimeisin hoito- ja käyttösuunnitelma retkeilyalueelle on tehty vuonna 2004 (Metsähallitus 2004) ja se kattaa vuodet 2003–2012. Tätä aiemmin hoidon ja käytön suunnittelua on tehty retkeilyaluetta edeltäneelle Manamansalon luonnonhoitometsälle vuosille 1979–1989 ja Manamansalon ulkoalueelle vuosille 1990–2000.

Oulujärvi on yhdessä Rokuan ja Oulujokilaakson kanssa osa maailmanlaajuisista Geopark-verkostoa, joka on UNESCO:n suojeluksessa oleva ainutlaatuisten geologisten kohteiden verkosto. Vuonna 2010 perustettu Rokua Geopark ulottuu Muhokselta Oulujärven Manamansalon saareen asti. Geologian lisäksi Geopark ottaa huomioon ja edistää matkailuun, kulttuuriin, yrittäjyyteen ja opetukseen liittyvää toimintaa. Oulujärven Manamansalon osaa tultaneen jatkossa kehittämään Geoparkin tiimoilta.

Aiemmin Oulujärven retkeilyalueella on tehty kävijätutkimus vuoden 2001 kesällä (Parviainen 2001). Näin ollen vuonna 2011 toteutettu kävijätutkimus on hyvin ajankohtainen, sillä kymmenessä vuodessa esimerkiksi kävijärakenne ja kävijöiden tyytyväisyys rakenteisiin ja palveluihin on voinut muuttua. Myös tämä kävijätutkimus toteutettiin kesäkuukausina, jolloin retkeilyalueella sijaitseva leirintäalue on auki. Kävijätutkimuksen tarkoituksena on selvittää retkeilyalueen nykyistä tilaa, kävijärakennetta, kävijätyytyväisyyttä retkeilyalueen rakenteisiin ja palveluihin sekä kävijöiden mielipiteitä, harrastuksia ja rahankäyttöä. Kävijätutkimuksen tuloksia käytetään alueen hoidon ja käytön suunnittelussa ja kehittämisessä.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1993 perustettu Oulujärven retkeilyalue sijaitsee Kainuussa Vaalan kunnassa (kuva 1). Retkeilyalueen pinta-ala on 78 km², josta maapinta-alaa on 14 km² ja vesialueita 64 km². Lähimmät kaupungit ovat Oulu ja Kajaani, joista edelliseen on matkaa Oulujärven suurimmalta saarelta Manamansalosta 150 kilometriä ja jälkimmäiseen 80 kilometriä. Retkeilyalueen Manamansalon osaan saavutaan valtatie 22 tai etelästä Alassalmen lossilla. Veneilijät voivat saapua retkeilyalueelle Oulujärven lukuisista satamista. Tässä tutkimuksessa Oulujärven retkeilyalueen lähialueeksi on rajattu Vaalan ja Paltamon kunnat (kuva 2).

Manamansalon saaren osa retkeilyalueesta on kovimmassa käytössä (kuva 3). Alueella sijaitseva Manamansalon leirintäalue toimii Oulujärven retkeilyalueen pääasiallisena opastuspaikkana. Leirintäalue on etenkin lapsiperheiden ja karavaanarien suosiossa. Alueella on hyvin varusteltuja mökkejä 18 kappaletta sekä 150 paikkaa matkailuautoille ja asuntovaunuille. Lisäksi alueella voi telttailla. Leirintäalue on auki kesäkauden.

Oulujärvi on suosittua veneilyaluetta. Järvellä voikin liikkua moottoriveneellä, purjehtien, soutaen tai meloen. Retkeilyalueen saariin kuuluvat Niskanselän saarista muun muassa Ykspisto, Ylä-Mulkku ja Kaarresalo sekä osia Honkisesta, Kuostonsaaresta ja Jylhänniemestä (kuva 2). Manamansalon leirintäalueella sijaitsee vierasvenesatama, josta käsin pääsee helposti retkeilyalueen saarille. Saarista Kuoston Kulmassa, Kaarresalossa ja Honkisessa on laiturit. Retkeilyalueella on yhteensä 16 tulentekopaikkaa ja helppokulkuinen polkureitistö, joka kulkee avarissa mäntymetsissä ja rantatöyräillä. Reitistöstä 17 km sijaitsee Manamansalossa ja 4 km Kuostossa.

Kävelyn ja retkeilyn ohella yksi suosituimmista aktiviteeteista retkeilyalueella on kalastus, jota voi harrastaa ympäri vuoden niin Oulujärvellä kuin Manamansalon virkistyskalastuslammilla. Muita suosittuja harrastuksia retkeilyalueella ovat kesäisin pyöräily ja uinti sekä syksyllä marjastus ja sienestys. Talvella Oulujärvi on suosittu hiihtopaikka.

Oulujärven alue on kokonaisuudessaan hyvin ainutlaatuinen ja upea nähtävyys sinänsä. Aavat ulapat luovat vaikutelman merestä pitkin hiekkarantoineen. Niskanselkä yhdessä Ärjänselän kanssa muodostaa Suomen suurimman yhtenäisen järvenselän. Oulujärven koko on vaihdellut huomattavasti jääkauden jälkeisenä aikana maankohoamisen, alueen kallistumisen sekä Oulujoen säännöstelyn takia. Manamansalossa luonnon erityispiirteitä ovat jäkälökkankaat, kirkasvetiset metsälammet sekä jyrkät Oulujärven rantatörmät. Komeimmat vanhat metsät löytyvät Rapsunkaankaan ja Jylhänniemen aarnialueilta. Retkeilyalueen metsät ovat pääasiassa Metsähallituksen luonnonhoitometsiä.

Retkeilyalueella esiintyy viittä eri Natura-luontotyyppiä, jotka keskittyvät pääasiassa saarille ja Manamansalossa kapeille Oulujärven ja lampien rantavyöhykkeille (Kainuun ympäristökeskus 2009). Luontotyyppiä ovat borealiset luonnonmetsät (359 ha), harjumetsät (270 ha), puustoiset suot (29 ha), vaihettumis- ja rantasuot (14 ha) sekä lehdot (3 ha). Natura 2000 -luonnonsuojelualueverkostoon kuuluu Niskanselällä kaksi kohdetta. Oulujärven saaret ja ranta-alueet -kohteesta retkeilyalueeseen kuuluvat Honkisen ja Kuoston–Kaarresalon alueet sekä Ykspiston ja Enonlahden Rakolanniemen maasto. Toinen kohde on Oulujärven lintusaaret, joista retkeilyalueeseen sisältyy Purjekari (Kainuun ympäristökeskus 2009). Retkeilyalueen linnusto on varsin monipuolinen, ja alueella tavataan muun muassa lapintiiran ja punajalkaviklon eteläisimmät sisävesien pesimäalueet.

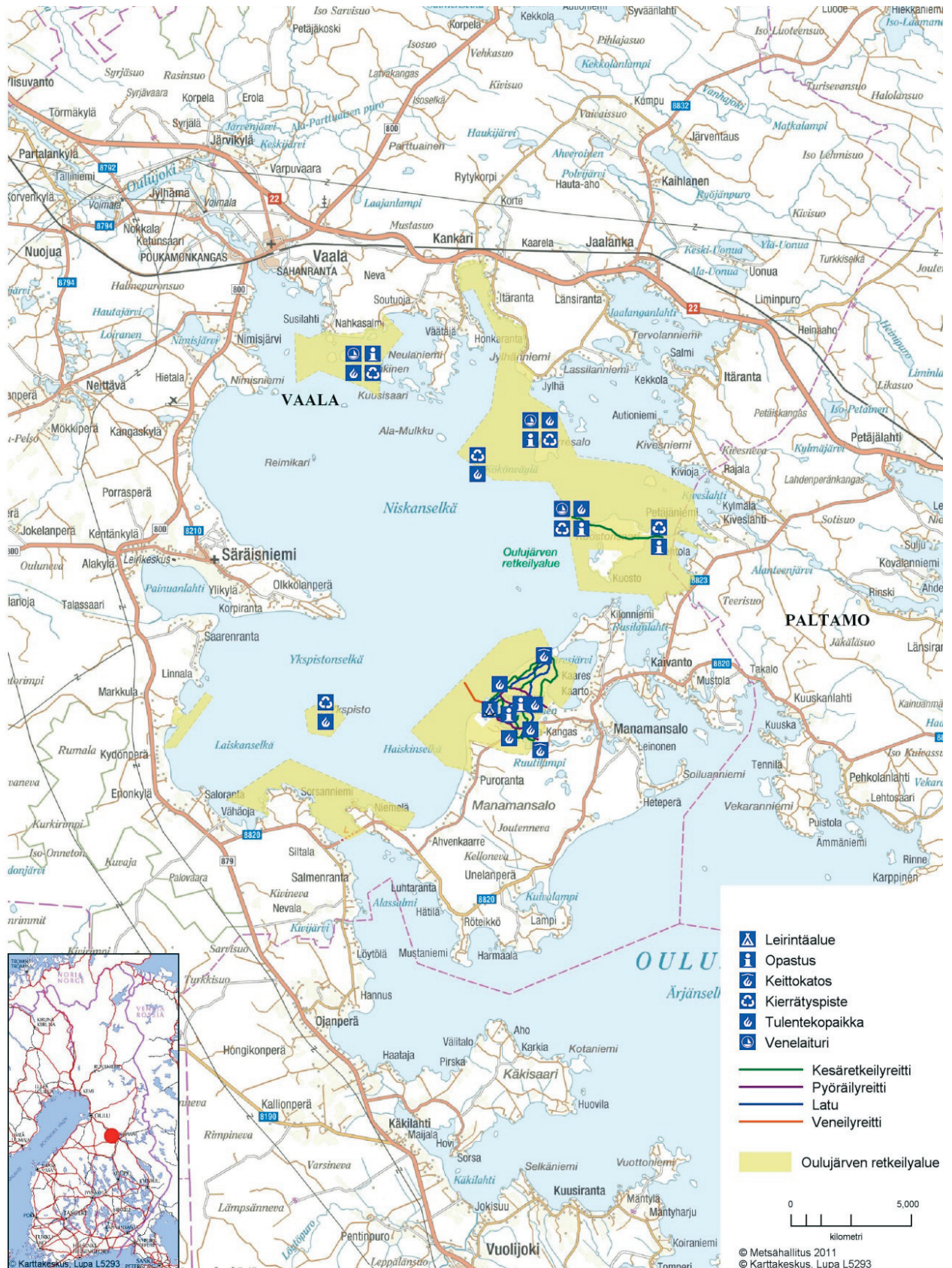
Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Oulujärven retkeilyalueesta. Tarkempaa ja ajanmukaisempaa tietoa Oulujärven retkeilyalueesta löytyy mm. Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2011a).

Kuva 1. Oulujärven retkeilyalueen sijainti. © Metsähallitus 2012, © Karttakeskus Lupa L 5293.

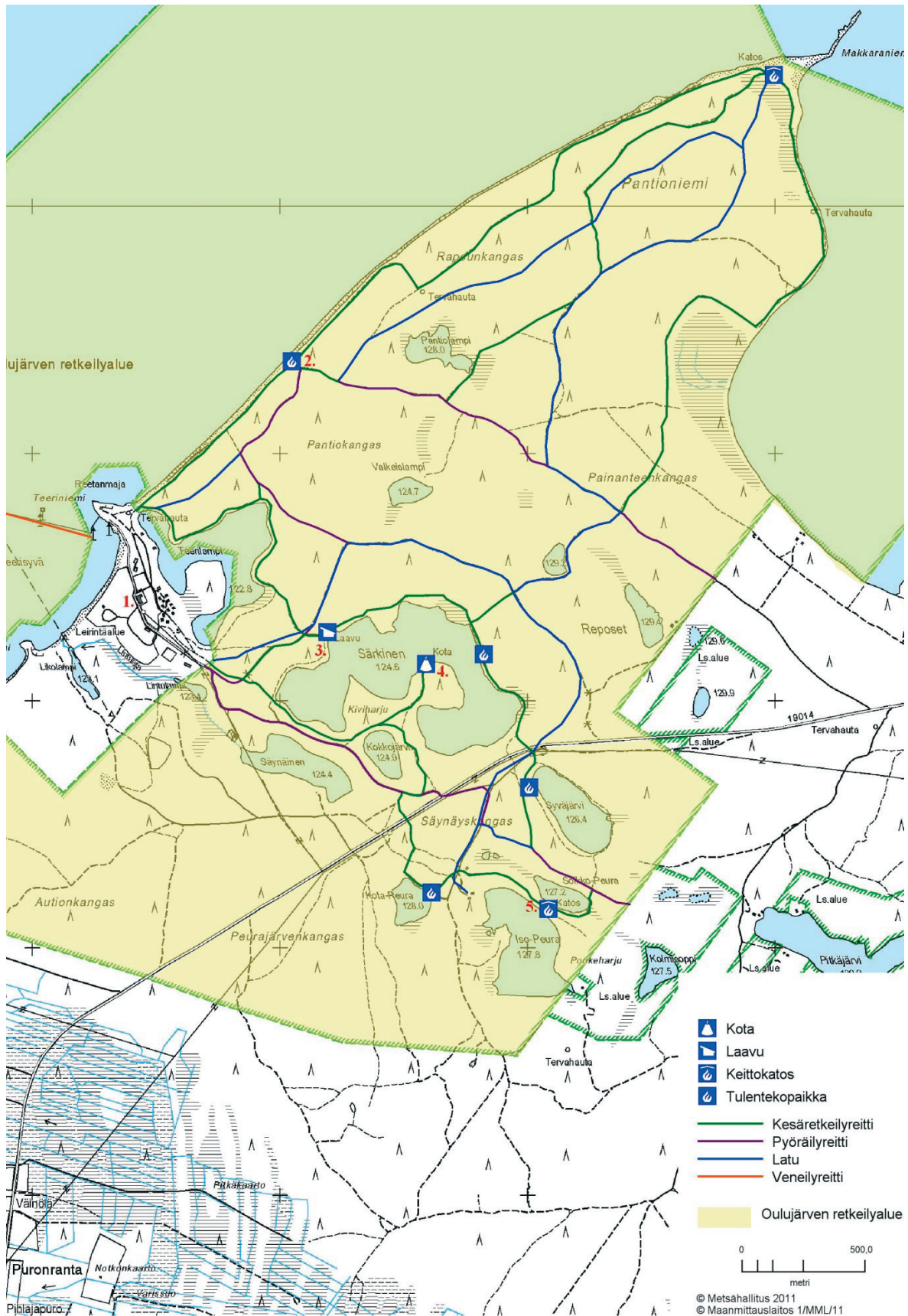
Taulukko 1. Oulujärven retkeilyaluetta kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2011.

OULUJÄRVEN RETKEILYALUE	
Perustamisajankohta	1993
Sijainti	Kainuussa, Vaalan kunnan alueella
Pinta-ala	78 km ² , josta maapinta-ala 14 km ² ja vesialueita 64,3 km ²
Käyntimäärä	24 000 matkailijaa vuodessa
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Retkeilyreitistö, n. 21 km – Pysäköintialueet – Autiotupa (Reimikari) – Tulentekopaikat, 16 kpl <ul style="list-style-type: none"> • laavuja 3 kpl • kotia 3 kpl • takkatupia 2 kpl • nuotiopaikkoja 8 kpl – Vierasvenesatama – Rantautumispaikat ja laiturit, 4 kpl – Virkistyskalastuslammet, 5 kpl (vuonna 2011 istutettiin kahteen lampeen) – Yleisökäymälät (jokaisen rakennetun tulentekopaikan yhteydessä) <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Leirintäalue Manamansalo Camping Teeriniemessä
Käyttömuodot	Retkeily, vesiretkeily, virkistyskäyttö, kalastus, matkailu
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Viimeisin laadittu vuonna 2004 (Metsähallitus 2004), uusi hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu tulevina vuosina.

Kuva 2. Oulujärven retkeilyalue sekä alueen palvelut ja rakenteet. Kartassa näkyvät osittain myös lähikunnat Vaala ja Paltamo. © Metsähallitus 2012, © Karttakeskus, Lupa L5293.

Kuva 3. Oulujärven retkeilyalueen Manamansalon osa. Karttaan on merkitty myös tulentekopaikat sekä reitit alueella. Aineistonkeruupaikat on numeroitu seuraavasti: 1 = Manamansalon leirintäalue, 2 = Painanteen nuotiopaikka, 3 = Särkisen laavu, 4 = Särkisen kota, 5 = Iso-Peuran takkatupa. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/01.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Oulujärven retkeilyalueella 16.6.2011–17.9.2011. Vastauksia kerättiin viidellä paikalla: Manamansalon leirintäalueella, Särkisen laavulla ja kodalla, Painanteen nuotiopaikalla sekä Iso-Peuran takkatuvalla (ks. kuva 3). Kävijätutkimuksen tekoon osallistuivat Tuija Pyykkönen ja Raija Kärenlampi. Aineiston kerääjänä toimi pääasiassa Tuija Pyykkönen.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin Oulujärven retkeilyaluetta varten sopivaksi (liite 6). Vakiolomaketta ja -menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Samalla menetelmällä voidaan myöhemmin kerätä retkeilyalueelta aineistoa ja näin tarkastella alueen käytössä tapahtuneita muutoksia.

Tarvittavien otantapäivien määräksi arvioitiin 35 päivää. Arvioinnin perusteena käytettiin vuonna 2001 tehtyä kävijätutkimusta (Parviainen 2001). Samalla tehtiin arvio haastattelupäivien jakautumisesta eri kuukausille. Keruupäivien satunnainen sijoittuminen keruukaudelle varmistettiin arpomalla. Samalla huolehdittiin siitä, että aineistoa kerätään eri viikonpäivinä. Keruupäivä käsitti koko päivän eli normaalimittaisen työpäivän (klo 8–18). Otantakehikko on liitteessä 1. Kävijätutkimuksen tavoitteeksi asetettiin 200 lomaketta, jolloin jokaisen keruupäivän tavoite oli 6 lomaketta. Keruupäivistä toteutui 25. Muutamana päivänä kerääjä oli sairas ja muutama päivä peruttiin kovan sateen takia. Tämän lisäksi etenkin syyskuun päiviä siirrettiin samaan aikaan tehtyyn Rokuan kävijätutkimukseen, sillä retkeilyalueella hiljeni huomattavasti elokuussa koulujen alkamisen jälkeen. Vilkkain kuukausi oli selkeästi heinäkuu, joka on suosituin lomakuukausi. Elokuun lopussa ja syyskuussa leirintäalue oli varsinkin arkipäivisin lähestulkoon tyhjä. Vastauksia saatiin 210 kappaletta, joten päivässä saatiin keskimäärin 8 lomaketta. Liitteessä 2 on esitetty toteutunut aineiston keruuaikataulu.

Otokseen poimittiin kaikki Oulujärven retkeilyalueella vierailleet 15 vuotta täyttäneet henkilöt saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä sitä mukaa kuin haastattelijä vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelemisesta. Jokaiselle päivälle arvottiin keruupaikka sekä aamu- että iltapäiväksi siten, että koko päivää ei oltu samassa paikassa. Koska retkeilyalueen Manamansalon osa on suhteellisen pieni, haastattelijä saattoi hiljaisina päivinä kävellä retkipoluilla tai järvien ympäri, sillä esimerkiksi kalastajat tavoitettiin parhaiten menemällä heidän luokseen. Lisäksi kerääjä saattoi vaihtaa keruupaikkaa, sillä samat kävijät tulivat useasti vastaan etenkin leirintäalueen lähistöllä olevilla keruupaikoilla. Näin pyrittiin tavoittamaan mahdollisimman paljon eri kävijöitä.

Vastauksista 41 % saatiin Manamansalon leirintäalueelta ja 24 % Iso-Peuran takkatuvalla (taulukko 2). Särkisen ympäristöstä saatiin yhteensä 29 % vastauksista, jotka jakautuivat pääasiassa siten, että laavulta saatiin 23 % ja kodalta 6 % vastauksista. Täytyy kuitenkin huomioda, että huomattava osa Särkiseltä saaduista vastauksista oli muualta kuin edellä mainituilta paikoilta, sillä esimerkiksi kalastajat saattoivat olla siellä täällä Särkisen ympärille muodostuneella polulla. Tällöin vastauspaikaksi merkittiin laavu tai kota sen perusteella kumpi oli lähempänä. Painanteen nuotiopaikka oli kaikista hiljaisin (5 % vastauksista), vaikka sijoittuukin kauniille rantatörmälle lähelle leirintäaluetta. Syynä tähän saattaa olla opastuksen puuttuminen nuotiopaikalle, sillä opasteet ovat leirintäalueelta vain Makkaraniemeen, johon on neljä kilometriä. Näin ollen kävijät eivät välttämättä mene kilometrin päässä olevalle nuotiopaikalle, vaan jäävät ihailemaan maisemia lähemmäksi leirintäaluetta.

Kävijätutkimukseen osallistuneille tarjottiin kahta karttaa avuksi vastaamiseen. Ensimmäisessä kartassa (kuva 2) oli Oulujärven retkeilyalue ja toisessa Oulujärven retkeilyalueen lähialuerajaus (Vaala ja Paltamo). Jokaiselta haastateltavalta kysyttiin, haluavatko he täyttää lomakkeen itse vai haastatellaanko heitä. Tämä käytäntö otettiin käyttöön muutaman keruupäivän jälkeen, kun huomattiin, että moni alueen kävijöistä ei jaksanut vastata itse, mutta suostui haastatteluun. Suuri osa

vastaajista halusikin, että heitä haastatellaan (70 %). Tämä johtunee pitkälti käyttäjien ikärakenteesta sekä siitä, että monet kokivat olevansa rentoutumassa eivätkä osanneet odottaa kyselyä etenkin leirintäalueella. Lisäksi monet kävijät olivat parhaillaan tekemässä jotakin, kun haastattelija tavoitti heidät (kalastus, eväsretkeily, marjastus..), jolloin haastattelu oli helpoin vastaustapa. Noin 30 % vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla. Postitse saatiin 3 vastausta.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Oulujärven retkeilyalueella 2011.

Haastattelupaikka	kpl	%
Manamansalon leirintäalue	87	41
Painanteen nuotiopaikka	10	5
Särkisen laavu	49	23
Särkisen kota	13	6
Iso-Peuran takkatupa	51	24
Yhteensä	210	100

Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin sääolot, keruun kesto, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, keruupaikka sekä muita huomioitavia asioita. Varsinkin heinä- ja syyskuulle sattui useita sadepäiviä, jolloin keruupäivistä peruttiin muutama. Kieltäytyjiä kirjattiin 22 kappaletta. Yleisin syy vastaamatta jättämiseen oli kiire tai kiinnostuksen puute. Lisäksi on huomionarvoista, että usean ulkomaalaisen kävijän kielitaito ei riittänyt kyselyyn vastaamiseen. Ulkomaiset matkailijat olivat pääosin vanhempia henkilöitä.

Kyselylomakkeita oli käytettävissä suomen- ja englanninkielisinä. Vastauksista 98 % oli suomenkielillä ja 2 % englanninkielillä lomakkeella.

Tutkimusta tehtäessä havaittiin, että kyselylomakkeen (ks. liite 6) toimivuutta tulisi pohtia muuttaman kysymyksen kohdalla:

- Kysymys 2b (oleskelu yhteensä retkeilyalueen lähistöllä) aiheutti välillä hieman hämmennystä, koska osa vastaajista ilmoitti siihen pelkän lähialueella oleskelun ja osa sisällytti siihen myös retkeilyalueella oleskelun. Tämä otettiin huomioon tallennusvaiheessa siten, että vastaukset tallennettiin samalla tavoin vastauksista huolimatta (verrattiin ilmoitettuihin yöpymisiin). Kysymystä tulisi selkeyttää entisestään.
- Kysymys 10a (arvio palveluiden ja rakenteiden määrästä ja laadusta) oli monelle raskas, eikä siihen välttämättä aina vastattu ajatuksella tai siihen jätettiin osittain vastaamatta. Etenkin osio palveluiden määrän arvioinnista saattoi jäädä monelta huomaamatta, tai siihen vastattiin huolimattomasti.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suurien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Oulujärven retkeilyalue kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan maaseutu. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuudelvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

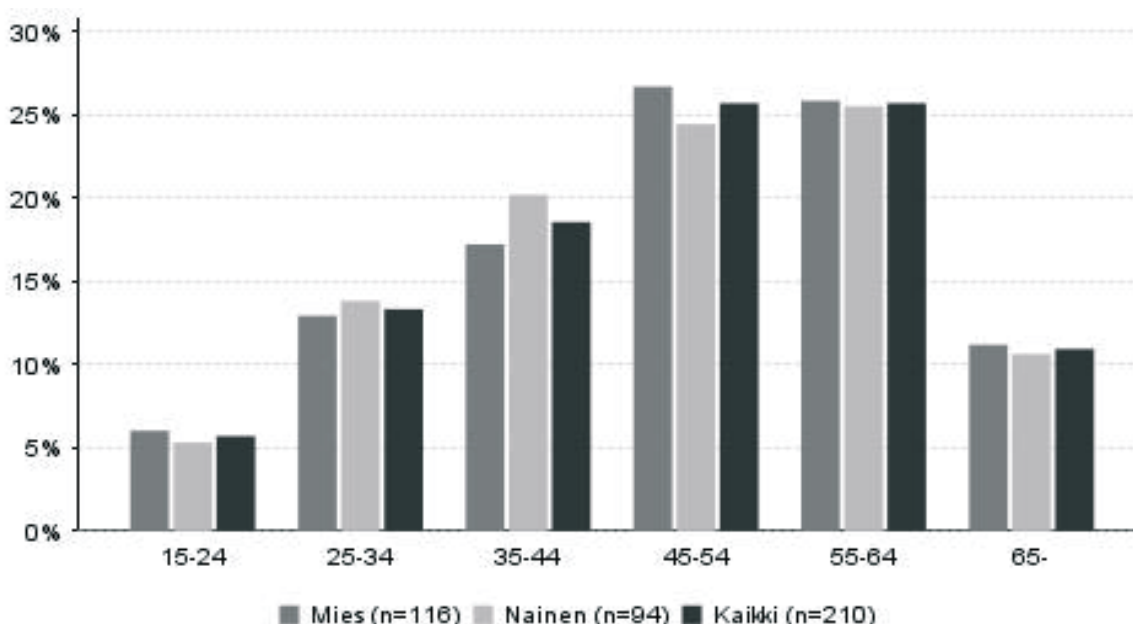
Kävijätutkimukseen vastanneista 55 % oli miehiä ja 45 % naisia. Miesten keski-ikä oli noin 49 ja naisten noin 48 vuotta (taulukko 3). Miehistä iäkkäin oli 75-vuotias ja naisista 79-vuotias. Suurimmat kävijäryhmät olivat sekä 45–54-vuotiaat että 55–64-vuotiaat, joista kummankin ryhmän osuus oli 26 % kaikista kävijöistä (kuva 4). Miesten ja naisten osuuksilla ei ollut ryhmien sisällä huomattavaa vaihtelua.

Vastanneista 60 %:lla oli joko ammattikoulututkinto tai opistotasoinen tutkinto (taulukko 4). Alempi tai ylempi korkeakoulututkinto oli 27 %:lla, ja 14 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa. Miehistä suurin osa (39 %) oli suorittanut ammattikoulututkinnon, kun taas naiset olivat yleisimmin suorittaneet opistotasoinen tutkinnon (37 %).

Kotimaisia kävijöitä oli 98 % vastanneista (taulukko 5). Heitä tuli Oulujärven retkeilyalueelle eniten Oulusta (16 %) ja Kajaanista (13 %) (liite 3). Ulkomaalaisia kävijöitä tavoitettiin erittäin vähän, vain neljä henkilöä. He tulivat Itävallasta ja Ruotsista.

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 210.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
keski-ikä	48,76	47,86	48,36
iän keskihajonta	13,86	14,09	13,94
minimi-ikä	16	19	16
maksimi-ikä	75	79	79
moodi	63	62	62
mediaani	50	48	50

Kuva 4. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	45	39	15	16	60	29
Opistotasoinen tutkinto	29	25	35	37	64	31
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	15	13	12	13	27	13
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	11	10	18	19	29	14
Ei ammatillista tutkintoa	15	13	14	15	29	14
Yhteensä	115	100	94	100	209	100

Taulukko 5. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	206	98
Sveitsi	3	1
Ruotsi	1	0
Yhteensä	210	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Oulujärven retkeilyalueelle saavuttiin useimmiten pienissä 2–5 hengen seurueissa (87 %). Yksin liikkuvia oli vain 3 % (taulukko 6). Keskimäärin seurueessa oli kolme henkilöä. Vastanneista 71:lla (34 %) oli seurueessaan alle 15-vuotiaita. Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2 ja heidän ikänsä oli keskimäärin 8 vuotta. Liikuntaesteisiä oli vain kahdessa seurueessa (taulukko 7).

Suurin osa vastaajista oli tullut retkeilyalueella oman perheen (69 %) kanssa. Ystävien kanssa oli tullut 17 % ja muiden sukulaisten kanssa 14 % vastaajista (taulukko 8). Muista seuruetyypeistä oli mainittu vain kerran työtoverit sekä kerho tai yhdistys. Oman perheen ja sukulaisten suuri osuus seurueista kertoo retkeilyalueen olevan ennen kaikkea perhekohte.

Taulukko 6. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	6	3
2–5 hengen seurue	182	87
6 tai useamman hengen seurue	22	10
Yhteensä	210	100

Taulukko 7. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Oulujärven retkeilyalueella.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	204	3,4	1,74	2	2	3	4	11
Alle 15-vuotiaita	71	2,2	1,58	1	1	2	2	8
Liikuntaesteisiä	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	133	2003,0	3,93	1994	2000	2003	2006	2010

Taulukko 8. Seurueen koostumus.

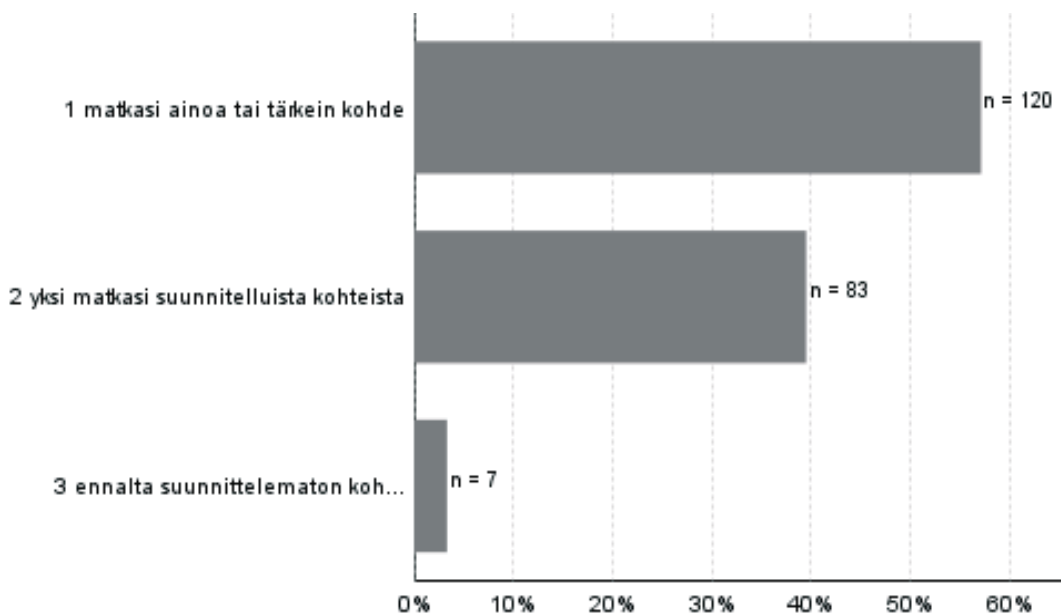
Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	140	69
Muut sukulaiset	28	14
Ystävät	34	17
Työtoverit	1	0
Kerho, yhdistys tms.	1	0
Yhteensä	204	100

3.2 Käynti Oulujärven retkeilyalueella

3.2.1 Kohteen tärkeys

Vastaajista 57 % ilmoitti Oulujärven retkeilyalueen olevan heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde (kuva 5). Yksi matkan ennalta suunnitelluista kohteista retkeilyalue oli 40 %:lle vastaajista. Muiksi kohteiksi ilmoitettiin tällöin esimerkiksi mökkeily ja Kajaani (molemmilla 7 mainintaa), Kuopio, Lentuankoski, Punkaharju ja Paltamo (kaikilla 6 mainintaa) tai Kassu Halonen, Kultahiekat, Kalajoki tai Vuolijoki (kaikilla 5 mainintaa) (liite 4). Kohteina oli lisäksi paljon paikkoja, jotka ovat suosittuja leirytympaikoja karavaanarien keskuudessa.

Vain 3 % vastaajista oli poikennut retkeilyalueella ennalta suunnittelematta. Matkan pääkohteiksi mainittiin tällöin muun muassa Lappi (2 mainintaa), Saariselkä (2), Teno (2), Säräisniemi (2) ja Pohjois-Suomi (2), eli retkeilyalueelle oltiin todennäköisesti pysähtynyt lepäämään pitkältä ajomatkalta pohjoisesta.

Kuva 5. Oulujärven retkeilyalueen tärkeys matkan kohteena (n = 210).

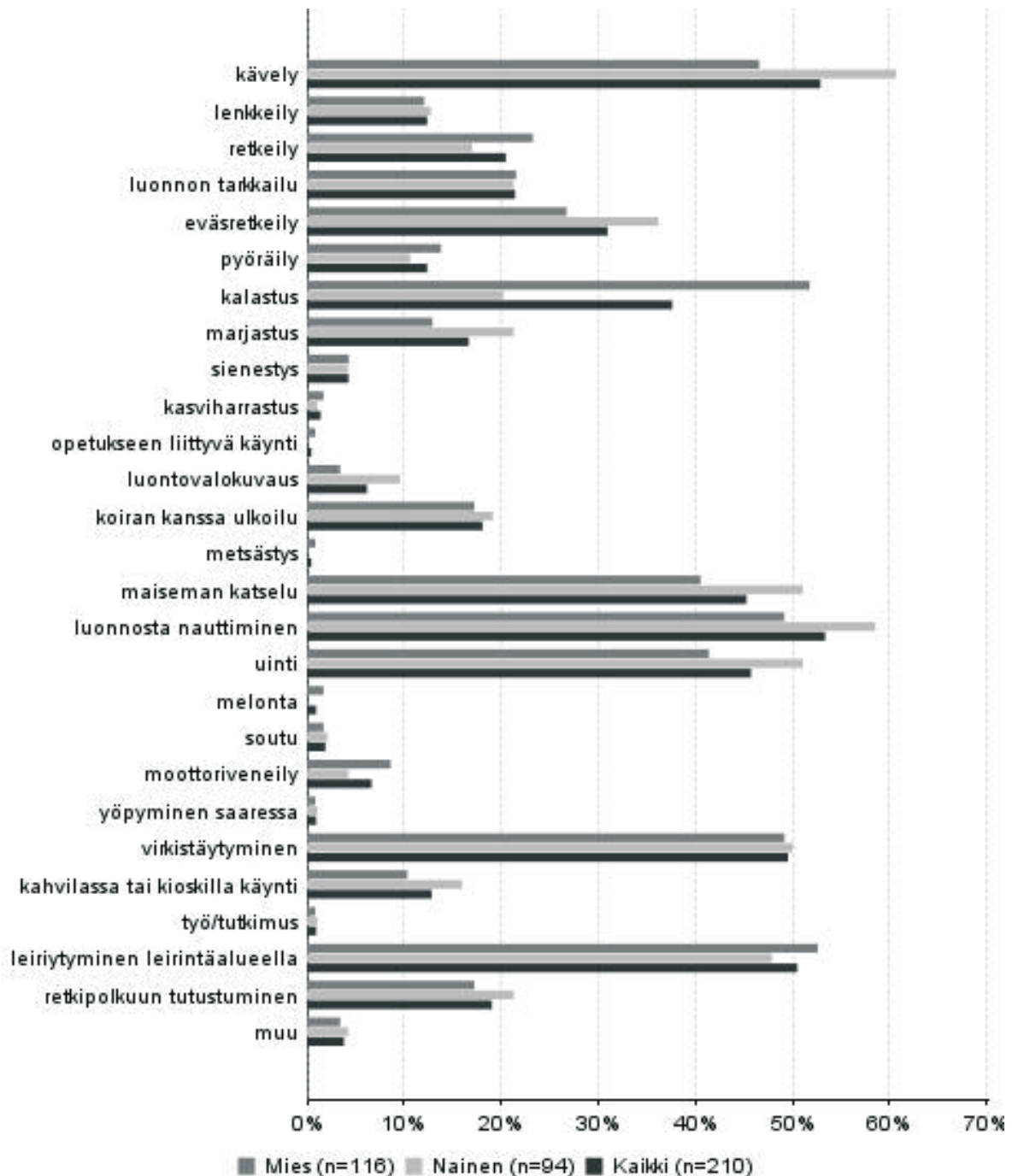
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Oulujärven retkeilyalueen kävijät ilmoittivat harrastukseksi useimmiten kävelyn (53 %), luonnosta nauttimisen (53 %), virkistytymisen (50 %), leirytyminen leirintäalueella (50 %), uinnin (46 %) sekä maiseman katselun (45 %) (kuva 6). Kalastusta harrasti 38 % ja eväretkeilyä 31 % vastaajista. Myös retkeilyä ja luonnon tarkkailua harrasti vähintään 20 % vastaajista.

Miesten suosituimpia aktiviteetteja oli leirytyminen leirintäalueella (53 %) sekä kalastus (52 %). Naiset puolestaan ilmoittivat useimmin harrastukseksi kävelyn (61 %) ja luonnosta nauttimisen (59 %). Miehillä korkean vastausprosentin saivat myös luonnosta nauttiminen (49 %), virkistytyminen (49 %) ja kävely (47 %). Naiset puolestaan olivat kiinnostuneita myös maiseman katselusta (51 %), uinnista (51 %) ja virkistytymisestä (50 %). Miehet harrastivat huomattavasti useammin kalastusta kuin naiset. Naiset puolestaan harrastivat hieman miehiä enemmän muun muassa kävelyä, eväretkeilyä, marjastusta ja luontovalokuvasta.

Useimmat kävijätutkimukseen vastanneista osallistuivat tällä käynnillään 4–6 toimintaan (40 % vastanneista) (taulukko 9). 31 % osallistui 1–3 toimintaan ja 29 % seitsemään tai useampaan. Naiset harrastivat keskimäärin useampia asioita kuin miehet.

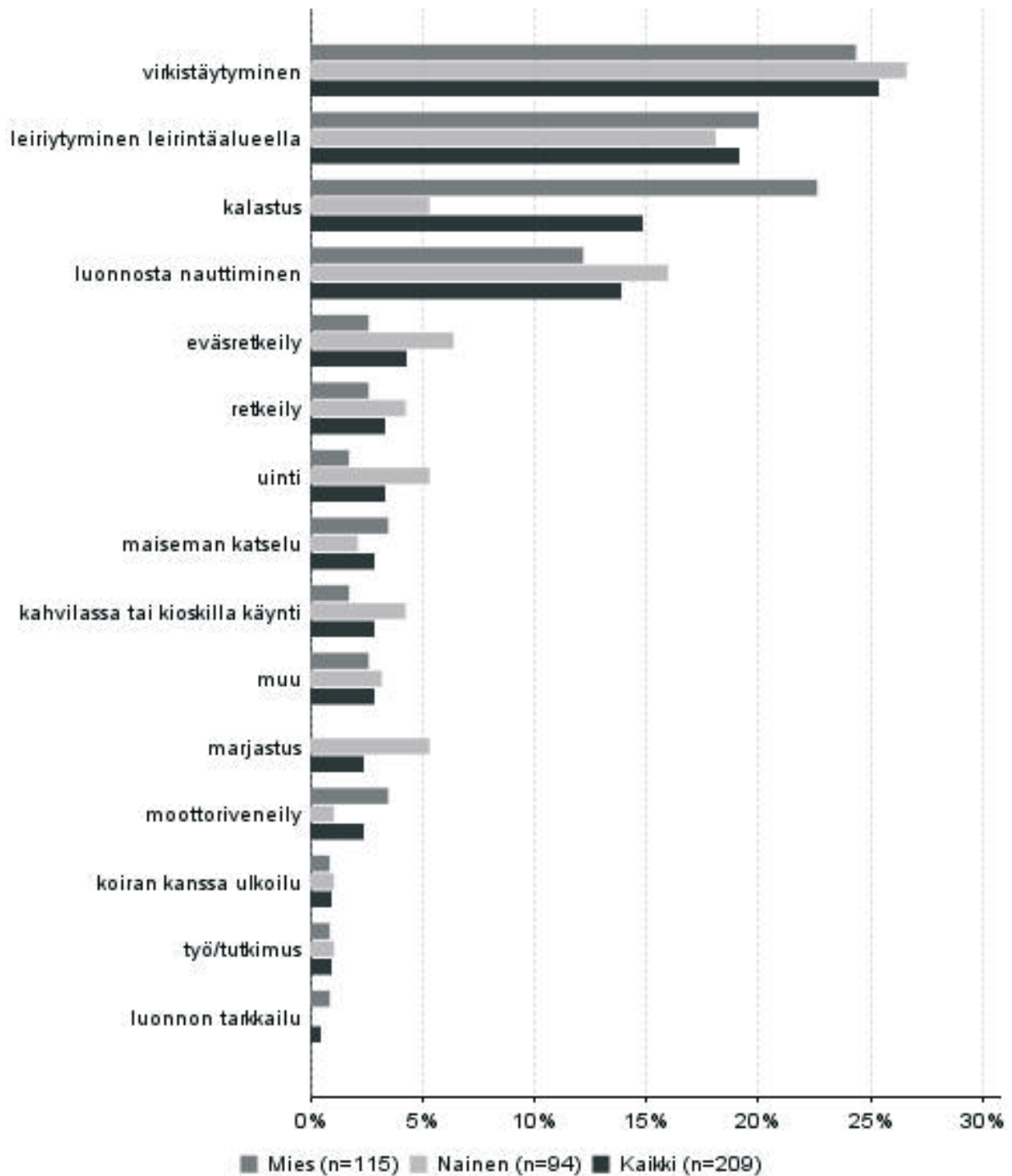
Kävijöiltä tiedusteltiin lisäksi, mikä oli heidän tärkein harrastuksensa tällä käynnillä Oulujärven retkeilyalueella. Tärkeimmäksi nostettiin yleisimmin virkistäytyminen, jonka valitsi 25 % vastaajista (kuva 7). Suurta eroa naisten ja miesten välillä ei pääasiassa ollut, ainoastaan kalastuksen kohdalla ero oli hyvin selvä. Leiriytymisen leirintäalueella koki tärkeimmäksi 19 %, kalastuksen 15 % ja luonnosta nauttimisen 14 % vastaajista.

Kuva 6. Erilisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Oulujärven retkeilyalueella. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Taulukko 9. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Oulujärven retkeilyalueella.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1-3	41	35	24	26	65	31
4-6	41	35	42	45	83	40
7-9	25	22	21	22	46	22
10 tai enemmän	9	8	7	7	16	7
Yhteensä	116	100	94	100	210	100

Kuva 7. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Oulujärven retkeilyalueella.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin missäpäin Oulujärven retkeilyaluetta he tällä käynnillään olivat vierailleet tai aikoivat vieraila. Suurin osa vastanneista (84 %) ilmoitti joko vierailleensa tai aikovansa vieraila Manamansalon leirintäalueella (taulukko 10). Muita suosittuja käyntikohteita retkeilyalueella olivat Särkinen (60 %) ja Iso-Peura (38 %), jotka ovat molemmat suosittuja kalastuslampia ja eväretkipaikkoja (ks. kuva 3). Tuloksissa näkyy Painanteen nuotiopaikan vähäinen suosio, vaikka kaunis paikka onkin lähellä leirintäaluetta. Opastuksen puuttuminen kyseiselle nuotiopaikalle saattaa vaikuttaa siihen, että kävijät eivät yksinkertaisesti lähde kävelemään Painanteelle asti.

Vain pieni osa kävijöistä (7 %) oli käynyt retkeilyalueen saarilla, vaikka vesialueet muodostavat suuren osan retkeilyalueesta. Tämä johtunee siitä, että vesiretkelijöitä ei tavoitettu tutkimuksen haastattelupaikoilta, vaan he menevät retkeilyalueen vesialueille muualta kuin leirintäalueen satamasta. Keruupäiviä olisi pitänyt olla myös saarissa, mutta tämän tutkimuksen puitteissa se ei ollut mahdollista. Todellisuudessa saarilla vieraillee suhteellisen paljon retkeilijöitä ja voisi olettaa, että näiden kävijöiden osuus muuttaisi tämän kävijätutkimuksen tuloksia ainakin jonkin verran, esimerkiksi vesiretkelyyn liittyvien aktiviteettien kohdalla.

Muista käyntikohteista tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta mainittiin Säynäinen (3 mainintaa), retkipolut (2), Kokkojärvi (1) ja Teerilampi (1). Retkipolkujen kohdalla tulee huomioda, että leirintäaluetta lukuun ottamatta kaikki haastattelupaikat sijaitsevat retkipolkujen varrella. Toisaalta taukopaikat ovat hyvin suosittuja evästyspaikkoja ja varsinaiset retkipolkuosuudet vaikuttivat useimmiten hyvin hiljaisilta.

Taulukko 10. Käyntien alueellinen jakautuminen Oulujärven retkeilyalueella. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohde	kpl	%
Manamansalon leirintäalue	176	84
Särkinen	125	60
Iso-Peura	79	38
Painanteen nuotiopaikka	51	24
Makkaraniemi	30	14
Syväjärvi	17	8
Kota-Peura	17	8
Retkeilyalueen saaret	14	7
Muulla	6	3
Vastanneita yhteensä	210	

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Tarkasteltaessa yö- ja päiväkävijöiden osuutta Oulujärven retkeilyalueella korostuu leirintäalueen keskeinen asema alueen vetovoimatekijänä. Tutkimukseen osallistuneista yöpyjien osuus oli 73 % (taulukko 11). Yöpyminen kesti keskimäärin 3,4 vuorokautta ja tyypillisimmin viivytettiin 2 vuorokautta. Yöpyminen retkeilyalueella oli hieman yleisempää miesten keskuudessa. Pisimmän vierailun ilmoitettiin kestävän 90 vuorokautta. Leirintäalueella on 40 kausipaikkaa asuntoautoille ja -vaunuille ja osa näistä kävijöistä saattaa viettää retkeilyalueella pitkiäkin aikoja, jopa koko kesän. Päiväkävijöiden osuus oli noin neljännes. Päiväkäynti kesti keskimäärin 4,1 tuntia ja tyypillisin päiväkäynti oli kahden tunnin mittainen. Miesten ja naisten välillä ei ollut eroja päiväkäynnin keston suhteen.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Oulujärven retkeilyalueella ja sen lähialueilla yhteensä. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi retkeilyalueen sijaintikunta Vaala sekä lähikunta Paltamo (kuva 2).

Käynnin kokonaiskestossa Oulujärven retkeilyalueella ja sen lähialueilla on huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Tällaisia kävijöitä olivat lähes kaikki tutkimukseen osallistuneista. Lähialue mukaan lukien yöpyjien määrä oli 85 % ja päiväkävijöiden 15 % (taulukko 12). Keskimääräinen päiväkäynti retkeilyalueella lähialueineen oli 5,7 tunnin mittainen, mikä on puolitoista tuntia pidempi kuin taulukosta 11 näkyvä kaikkien päiväkävijöiden viipymä pelkästään retkeilyalueella (4,1 h). Kävijät, jotka yöpyivät matkallaan retkeilyalueella tai sen lähialueella, viipyivät keskimäärin viisi vuorokautta ja tyypillisimmillään kaksi vuorokautta. Yöpymisvuorokausien keskiarvoa kasvattavat lähialueen mökkeilijät.

Ylivoimaisesti yleisimmin retkeilyalueella yövyttiin asuntoautossa tai -vaunussa, jossa yöpyi yli 70 % yöpyjistä (taulukko 13). Seuraavaksi yleisimmin yövyttiin vuokramökissä (21 %). Omassa majoitteessa yöpyi vain 6 % yöpyjistä. Muiksi yöpymistavoiksi ilmoitettiin retkiauto (2 mainintaa) ja vene (2). Asuntoautossa tai -vaunussa vietettiin keskimäärin 3,6 yötä ja vuokramökissä 2,7 yötä. Monet kävijät tulivat juuri viikonlopun ajaksi, jolloin yöpymisten määrä on luonnollisesti 2–3 yötä. Retkeilyalueen lähialueella yöpyneistä suurin osa oli majoittunut joko omassa mökissä tai asuntoautossa tai -vaunussa (taulukko 14). Vuokramökissä oli yöpynyt kaksi kävijää ja veneessä yksi.

Taulukko 11. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Oulujärven retkeilyalueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			keskiarvo	mediaani	moodi	min	max
Päiväkävijät	57	27	4,1	3	2	0	12
Miehet	27	47	4,1			1	10
Naiset	30	53	4,1			0	12
Yöpyjät	153	73	3,4	2	2	1	90
Miehet	89	58	4,0			1	90
Naiset	64	42	2,5			1	7
Yhteensä	210						

Taulukko 12. Matkailijoiden käynnin kesto Oulujärven retkeilyalueella ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			keskiarvo	mediaani	moodi	min	max
Päiväkävijät	31	15	5,7	4	2	2	12
Miehet	14	45	5,5			2	12
Naiset	17	55	5,8			2	12
Yöpyjät	176	85	5,2	2	2	1	100
Miehet	100	57	5,0			1	100
Naiset	76	43	5,5			1	100
Yhteensä	207						

Taulukko 13. Yöpyymisen kesto (vrk) yöpymistavoittain Oulujärven retkeilyalueella (n = 153).

Yöpyymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Vuokramökki	32	2,7	2,08	1	1	2	3	7
Asuntoauto tai -vaunu	108	3,6	8,72	1	2	2	3	90
Oma majoite (laavu, telta tms.)	9	2,9	1,62	1	2	2	4	5
Muu	4	1,0	0,00	1	1	1	1	1

Taulukko 14. Yöpyymisen kesto (vrk) yöpymistavoittain Oulujärven retkeilyalueen lähistöllä (n = 25).

Yöpyymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Vuokramökki	2	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Oma mökki	13	29,2	40,72	2	3	7	21	100
Asuntoauto tai -vaunu	9	1,3	0,71	1	1	1	1	3
Vene	1	2,0		2	2	2	2	2

Tutkimukseen osallistuneista 70 % oli käynyt alueella aiemmin (taulukko 15). Sukupuolten välillä ei ollut eroa käyntien toistuvuudessa. Oulujärven retkeilyalueella aiemmin vierailleet olivat käyneet alueella keskimäärin 16,7 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana (taulukko 16). Keskiarvoa nostavat erittäin aktiiviset kävijät, sillä puolet alueella aiemmin käyneistä oli vierailut alueella korkeintaan viisi kertaa viimeisten viiden vuoden aikana. Enimmillään käyntikerroiksi ilmoitettiin 200. Varsinkin leirintäalueen kausipaikkalaiset ilmoittivat käyvänsä retkeilyalueella kymmeniä kertoja kesässä.

Puolella kävijöistä ensimmäinen käynti Oulujärven retkeilyalueella oli tapahtunut jo yli 21 vuotta sitten, ennen vuotta 1990 (taulukko 17). Yksi vastaaja oli tutustunut alueeseen ensi kertaa jo vuonna 1960, ja yhdellä edellisestä käynnistä oli ehtinyt vierähtää jo yli 20 vuotta. Puolet retkeilyalueella aiemmin käyneistä oli käynyt alueella edellisenä tai samana vuonna, mikä kertoo vaikiintuneesta käyttäjäkunnasta.

Taulukko 15. Käynnin toistuvuus Oulujärven retkeilyalueella.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	34	29	28	30	62	30
Käynyt aikaisemmin	82	71	66	70	148	70
Yhteensä	116		94		210	

Taulukko 16. Oulujärven retkeilyalueella aiemmin vierailneiden käynnit viimeisten 5 vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Käynnit viimeisten 5 vuoden aikana	148	16,7	35,53	0	2	5	10	200

Taulukko 17. Oulujärven retkeilyalueella aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	141	1991,6	12,49	1960	1980	1990	2003	2010
vuotta sitten	141	19,4	12,49	1	8	21	31	51
Viimeksi käynyt								
vuonna	140	2009,3	2,95	1990	2009	2010	2011	2011
vuotta sitten	140	1,7	2,95	0	0	1	2	21

3.2.5 Kävijöiden aiempi retkeilykokemus

Vastaajilta tiedusteltiin heidän retkeilykokemuksistaan viimeisten viiden vuoden ajalta. Jopa 87 % retkiä tehneistä ilmoitti tehneensä lyhyitä omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa (taulukko 18). Tämä oli myös suosituin retkeilytyyppi molemmilla sukupuolilla. Pitkiä omatoimisia retkiä oli tehnyt 32 % vastanneista. Vain 19 % oli tehnyt omatoimisia retkiä merkitsemättömällä reitillä ja 9 % osallistunut opastetulle retkelle. Muuksi retkeilykokemukseksi mainittiin vain hevosretket. Miehet olivat retkeilleet hieman naisia enemmän merkitsemättömällä reiteillä, kun taas naiset olivat yleisemmin olleen merkatuilla reiteillä. Tämä kuvastanee kalastusretkien suosiota miesten keskuudessa. Vastaajista 15 %:lla ei ollut minkäänlaista retkeilykokemusta viimeiseltä viideltä vuodelta.

Taulukko 18. Vastanneiden aiempi retkeilykokemus viimeisten viiden vuoden aikana. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean kohdan.

Retkityyppi	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella	22	23	12	15	34	19
Pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä Merkityillä reiteillä	32	33	25	30	57	32
Lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa	81	84	75	91	156	87
Osallistunut opastetulle retkelle	8	8	8	10	16	9
Muu			1	1	1	1
Vastanneita yhteensä	97		82		179	

3.2.6 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimukseen vastanneista 50 % saapui Oulujärven retkeilyalueelle heinäkuussa (taulukko 19). Toiseksi suosituin saapumiskuukausi oli kesäkuu (27 % vastanneista). Koulujen alkamisen jälkeen elokuun puolessavälissä alue hiljeni, mutta toisaalta esimerkiksi syyskuussa oli huomattavasti vähemmän keruupäiviä kuin kesä-elokuussa. Alku- ja keskikesä oli kuitenkin kerääjän näkökulmasta vilkkainta aikaa.

Yleisin saapumispäivä oli perjantai, jolloin retkeilyalueelle saapui 28 % vastanneista. Muutoin saapumiset jakaantuivat tasaisesti eri viikonpäiville (taulukko 20).

Taulukko 19. Oulujärven retkeilyalueelle saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain.

Kuukausi	Saapumisvpm		Vastausvpm	
	kpl	%	kpl	%
Toukokuu	1	0		
Kesäkuu	57	27	50	24
Heinäkuu	104	50	110	52
Elokuu	41	20	43	21
Syyskuu	7	3	7	3
Yhteensä	210	100	210	100

Taulukko 20. Oulujärven retkeilyalueelle saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Viikonpäivä	Saapumisvpm		Vastausvpm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	27	13	22	10
Tiistai	23	11	17	8
Keskiviikko	27	13	30	14
Torstai	23	11	28	13
Perjantai	59	28	47	22
Lauantai	26	12	38	18
Sunnuntai	25	12	28	13
Yhteensä	210	100	210	100

Suurin osa kävijöistä saapui retkeilyalueelle asunto- tai matkailuautolla (49 %) tai henkilöautolla (44 %) (taulukko 21). Muiksi kulkuneuvoiksi ilmoitettiin moottoripyörä (7 mainintaa), vene (4), polkupyörä (2), retkiauto (2) ja mönkijä (1). Kuten jo muissa yhteyksissä on käynyt esille, vesillä liikkujia ja näin ollen veneillä saapuvia ei tavoitettu tähän tutkimukseen läheskään niin paljon kuin heitä tiedetään retkeilyalueen saarilla liikkuvan. Taulukossa 22 on esitetty kaikki kulkuneuvot, joita kävijät olivat käyttäneet matkalla kotoaan Oulujärven retkeilyalueelle.

Taulukko 21. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Oulujärven retkeilyalueelle.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	91	44
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	102	49
Polkupyörä	2	1
Jokin muu	14	7
Yhteensä	209	100

Taulukko 22. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Oulujärven retkeilyalueelle. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	96	46
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	106	50
Lentokone	2	1
Polkupyörä	2	1
Laiva	1	0
Moottoripyörä	7	3
Mönkijä	1	0
Retkiauto	2	1
Vene	4	2
Vastanneita yhteensä	210	

3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Oulujärven retkeilyalueella ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2010 käyntimäärään, joka oli noin 24 000.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 28 euroa (taulukko 23). Retkeilyalueella tai sen lähialueilla yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 31 euroa ja päiväkävijät 10 euroa. Kaikkien kävijöiden lisäksi keskimääräinen rahankäyttö voidaan ilmoittaa vain lähialueen ulkopuolelta saapuvien majoittujien osalta (28 €). Ulkomaisten matkailijoiden ja lähialueen asukkaiden havaintojoukko oli hyvin pieni, joten tuloksia ei ilmoiteta epäluotettavuuden takia.

Tuloksia tarkasteltaessa on syytä muistaa, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. On oletettavaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet retkeilyalueen lähialueella käyttämiään rahamääriä ja että kaikkia menoja ei välttämättä osattu tai muistettu huomioida. Lisäksi muutama vastaaja ilmoitti käyttäneensä rahaa, mutta ei halunnut eritellä menojaan tarkemmin. Joka tapauksessa ilmoitettujen menojen avulla voidaan arvioida kävijöiden paikallistaloudellisia vaikutuksia. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 24.

Taulukko 23. Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin retkeilyalueella ja sen lähialueella. * havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioita epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	207	174	33
Keskimääräinen kulutus (€)	28	31	10
Kotimaiset matkailijat, n	200	172	28
Keskimääräinen kulutus (€)	28	31	8
Ulkomaiset matkailijat, n	4	2	2
Keskimääräinen kulutus (€)	—*	—*	—*
Lähialueen asukkaat, n	3	0	3
Keskimääräinen kulutus (€)	—*	—*	—*

Taulukko 24. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2010 käyntimäärällä laskettuina noin 765 195 euroa ja työllisyysvaikutukset noin 10 henkilötyövuotta (taulukko 25). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin liittyviä työllisyysvaikutuksia.

Oulujärven retkeilyalueen kävijät käyttivät eniten rahaa majoittumiseen (taulukko 25). Tämän jälkeen rahaa käytettiin eniten kahvila- ja ravintolaostoksiin sekä ruokaan. Majoituspalveluihin käytetyt eurot tuottavat eniten myös henkilötyövuosia, sillä majoituspalveluilla on taulukon 25 menolajeista työllistävin vaikutus. Palvelualojen tulovaikutus kohdistuu myös vahvemmin lähialueelle. Retkeilyalueen kävijät käyttivät eniten leirintäalueen palveluja, mikä näkyy tuloksissa, kun tarkastellaan eri menolajeja. Haastattelijan tuntuman mukaan lähialueen palveluja käytettiin hyvin vähän. Menolaji ”muut menot” koostui pääasiassa kalastusluvista ja saunavuokrista.

Taulukko 25. Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain retkeilyalueella ja sen lähialueella (n = 207) vuonna 2010.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1,46	2 161	0	0
Paikallisliikenne ²	0,00	68	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	3,59	26 930	5	1
Kahvila ja ravintola	4,50	93 788	18	2
Majoittuminen	16,21	353 603	69	6
Ohjelmapalvelut ³	0,25	5 361	1	0
Muut menot ⁴	1,77	32 596	6	1
Välittömät vaikutukset yhteensä		514 507	100	8
Välilliset vaikutukset		250 688		2
Kokonaisvaikutukset		765 195		10

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkasteltuna taloudelliset kokonaisvaikutukset jakautuivat niin, että suurin vaikutus oli Oulujärven retkeilyalueen tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneilla (taulukko 26). Tämän kävijäryhmän taloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 408 855 euroa ja viisi henkilötyövuotta. Retkeilyalueen yhdeksi monista matkakohteista ilmoittaneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset jäivät hieman pienemmiksi ollen 321 546 euroa ja viisi henkilötyövuotta. Majoittajat tuottivat selvästi suuremman kokonaistulovaikutuksen verrattuna päiväkävijöihin (taulukko 27) ja muodostivatkin suurimman osan paikallistaloudellisista kokonaisvaikutuksista.

Taulukko 26. Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2010. * havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioitu epäluotettavuuden vuoksi ilmoitettavaksi.

Menolaji	Tärkein kohde n = 117		Yksi monista kohteista n = 83		Ennalta suunnitteleman n = 7		Yhteensä n = 207	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	841	0,0	1 320	0,0	—*	—*	2 161	0,0
Paikallisliikenne ²	68	0,0	0	0,0	—*	—*	68	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	9 032	0,2	17 445	0,4	—*	—*	26 477	0,6
Kahvila ja ravintola	38 327	0,6	47 501	0,8	—*	—*	85 828	1,4
Majoittuminen	201 144	3,2	138 230	2,2	—*	—*	339 373	5,4
Ohjelmopalvelut ³	960	0,0	4 400	0,0	—*	—*	5 361	0,1
Muut menot ⁴	24 290	0,4	7 414	0,1	—*	—*	31 704	0,5
Välittömät vaikutukset yhteensä	274 662	4	216 310	4	—*	—*	490 972	8
Välilliset vaikutukset	134 193	1	105 236	1	—*	—*	239 429	2
Kokonaisvaikutukset⁵	408 855	5	321 546	5	—*	—*	730 401	10

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 27. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Oulujärven retkeilyalueella ja lähialueella vuonna 2010.

Menolaji	Päiväkävijät n = 33		Majoittujat n = 174		Yhteensä n = 207	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	309	0,0	1 852	0,0	2 161	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	68	0,0	68	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	1 693	0,0	25 237	0,6	26 930	0,6
Kahvila ja ravintola	10 925	0,2	82 863	1,3	93 788	1,5
Majoittuminen	0	0,0	353 603	5,7	353 603	5,7
Ohjelmopalvelut ³	791	0,0	4 570	0,1	5 361	0,1
Muut menot ⁴	9 810	0,2	22 786	0,4	32 596	0,6
Välittömät vaikutukset yhteensä	23 528	0	490 979	8	514 507	8
Välilliset vaikutukset	12 892	0	237 796	2	250 688	2
Kokonaisvaikutukset⁵	36 420	0	728 775	10	765 195	10

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

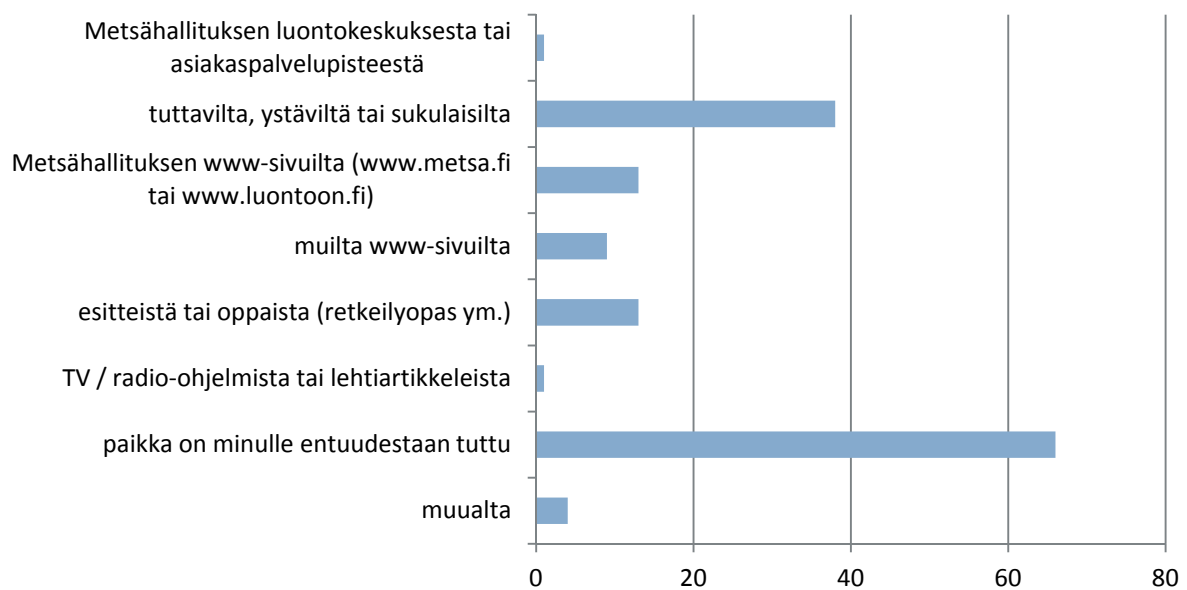
³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.8 Tietolähde

Tutkimuksessa kysyttiin, mistä kävijät ovat saaneet tietoa Oulujärven retkeilyalueesta. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman eri kohdan. Vastaajien tiedot Oulujärven retkeilyalueesta perustuivat useimmiten omiin aiempiin kokemuksiin eli paikka oli kävijöille entuudestaan tuttu (66 %) (kuva 8). Reilu kolmannes vastaajista oli saanut tietoa retkeilyalueesta ystäviltään tai sukulaisilta. Vastanneista 13 % ilmoitti tietolähteekseen Metsähallituksen verkkosivut tai esitteen tai oppaan. Metsähallituksella ei ole luontokeskusta tai asiakaspalvelupistettä Oulujärven retkeilyalueella. Lähin luontokeskus on Kuhmossa sijaitseva Petola. Muiksi tietolähteiksi ilmoitettiin muun muassa Caravan-lehti (5 mainintaa), työnantaja (1) ja Vaalan Valikko (1).

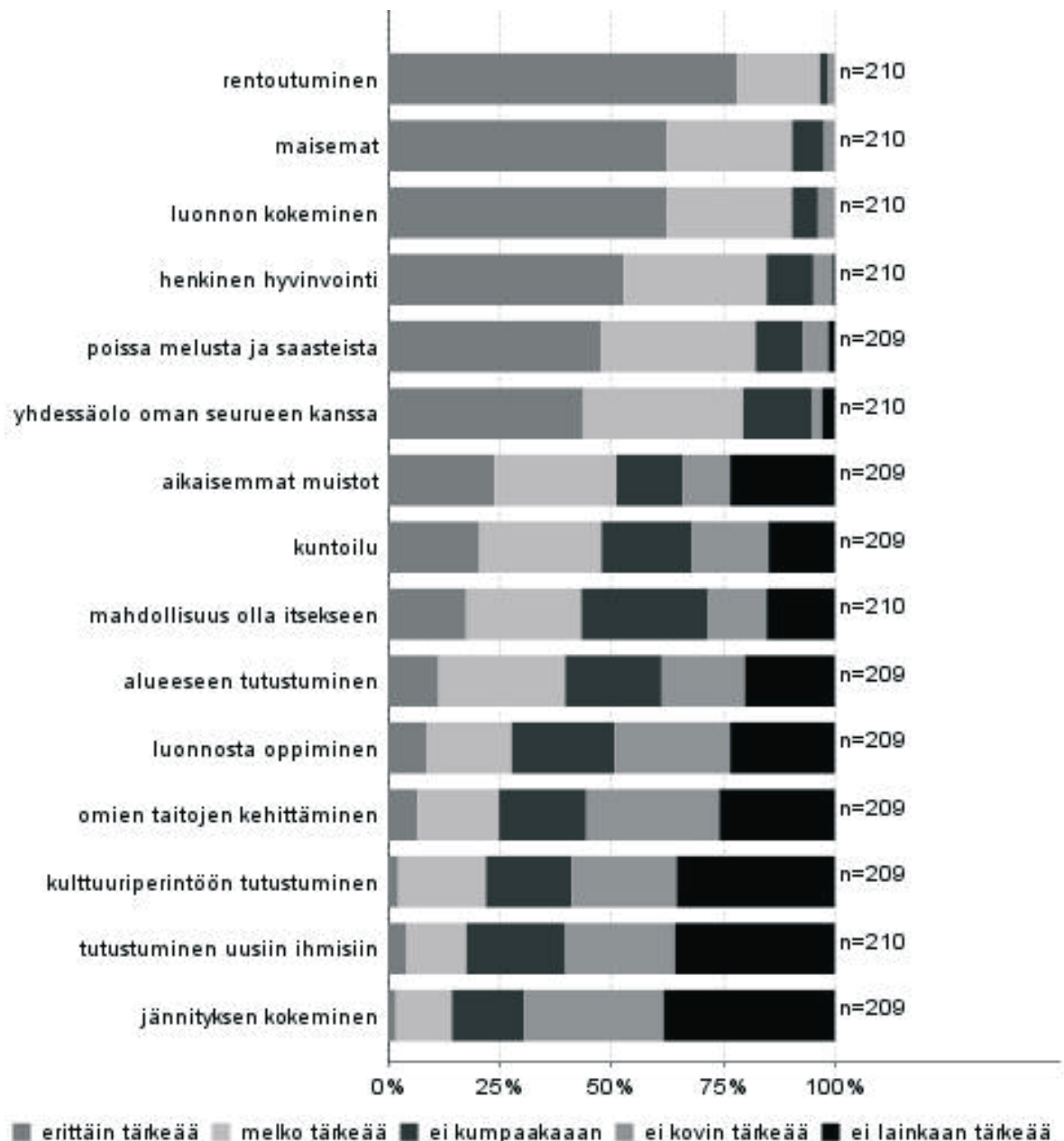

Kuva 8. Vastanneiden tietolähteet. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. (n = 209)

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Tärkeimpänä syynä Oulujärven retkeilyalueella vierailmiseen pidettiin rentoutumista (kuva 9). Seuraavaksi tärkeimmät syyt olivat maisemat ja luonnon kokeminen. Myös henkinen hyvinvointi, oleminen poissa melusta ja saasteista sekä yhdessäolo oman seurueen kanssa olivat tärkeitä yli puolelle vastaajista. Vähiten merkittäviä tekijöitä olivat jännityksen kokeminen, tutustuminen uusiin ihmisiin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.

Kuva 9. Vastanneiden syyt Oulujärven retkeilyalueella vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Tutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Vastanneet pitivät Oulujärven retkeilyalueen palveluja pääsääntöisesti hyvinä (kuva 10). Käytetyimpiä palveluita ja rakenteita olivat tiestö (99 % vastanneista), pysäköintipaikat (91 %) ja reittien opastetaulut (90 %). Vähiten mielipiteitä oli vuokramökeistä (25 %) sekä erityistarpeiden huomioon ottamisesta retkeilyalueella (32 %).

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat polttopuuhuoltoon tulipaikoilla sekä tulipaikkoihin ja laavuihin. Polttopuuhuollon laadun arvioitiin olevan keskimäärin 4,6 ja tulentekopaikkojen 4,4 asteikolla 1–5, jossa 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja 1 erittäin huonoa. Vastanneista peräti 96 % piti polttopuuhuoltoa ja 93 % tulipaikkoja melko hyvinä tai erittäin hyvinä. Arvosanaan 4,3 ylsivät pysäköintipaikat ja polkureitistö.

Huonoimman kokonaisarvosanan sai tiestö (3,3). Moitteet kohdistuvat todennäköisesti leirintäalueelle johtavaan kapeahkoon tiehen, jonka varsinkin asuntoautoilla kulkeneet kokivat todella ahtaaksi ja pyöräilijät turvattomaksi. Häntäpäässä olivat myös erityistarpeiden huomioon ottaminen (3,5) sekä yrittäjien tuottamat palvelut (3,6), johon varsinaisella retkeilyalueella lukeutuu vain leirintäalue palveluineen. Huomionarvoista kuitenkin on, että erittäin huonoksi ei arvioitu juuri mitään. Kohdassa ”jokin muu” arvioitiin muutaman kerran huonoksi tienvarsiopastus.

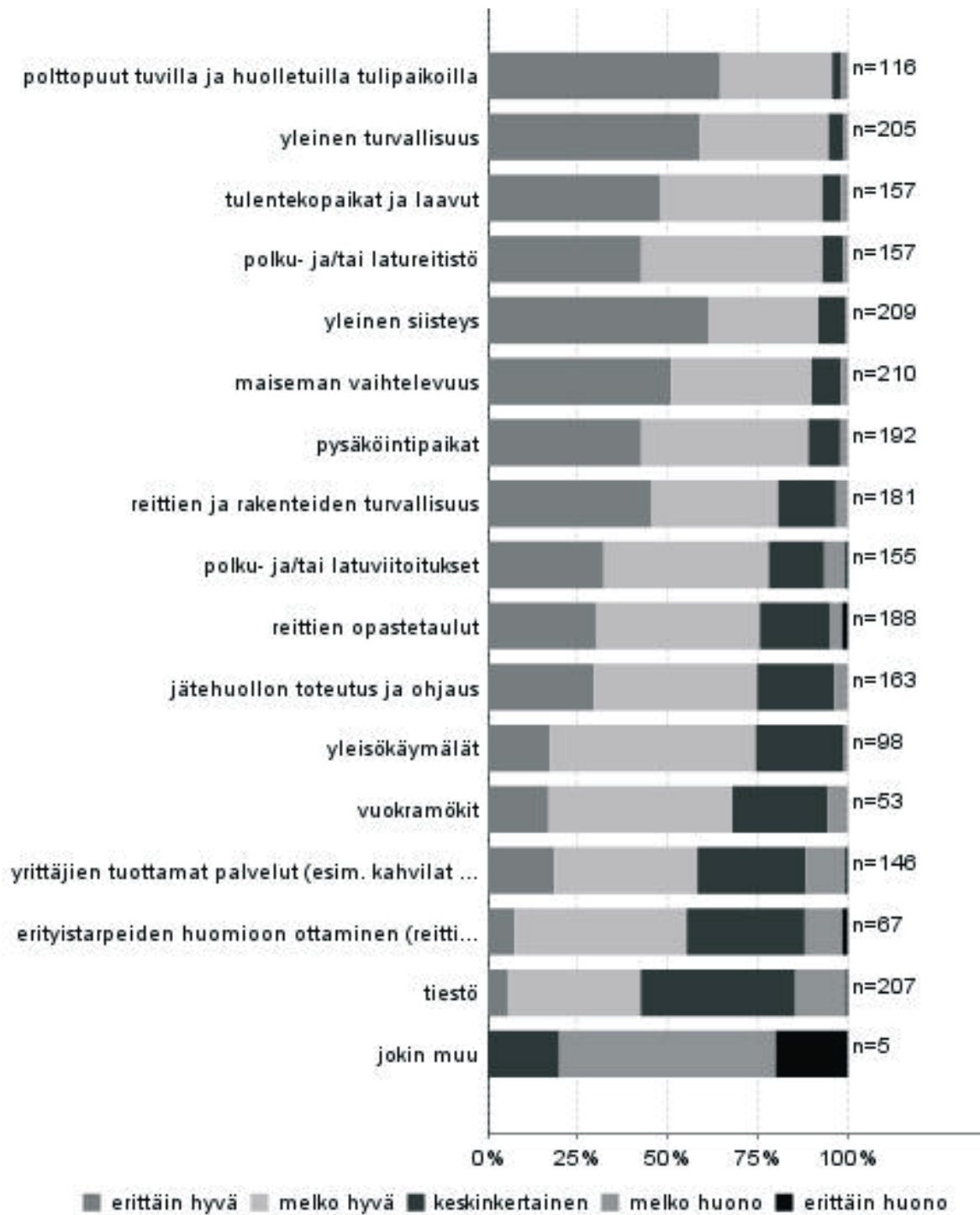
Kävijät arvostivat Oulujärven retkeilyalueella yleistä siisteyttä ja turvallisuutta sekä maiseman vaihtelevuutta: lähes kaikki (90–95 %) vastanneista piti näitä melko tai erittäin hyvinä. Yleisen siisteyden ja yleisen turvallisuuden arvioitiin olevan keskimäärin 4,5 ja maiseman vaihtelevuuden 4,4.

Palveluiden määrälle kävijät antoivat yleisarvosanan 4,1 asteikolla 1–5 (taulukko 28). Yhteensä 82 % vastaajista piti palveluiden nykyistä määrää melko hyvänä tai erittäin hyvänä.

Yksityiskohtaisemmassa arvioinnissa vähintään 80 % vastaajista oli arvioinut palveluiden määrän liki kaikissa kohdissa sopivaksi (taulukko 29). Parhaiten alueen käyttäjien tarpeita vastasi tiestön määrä, jota 87 % vastanneista piti sopivana. Arvosanojen keskiarvoksi muodostui useissa kohdissa noin 2 asteikolla 1–3 (1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri määrä).

Yrittäjien tuottamia palveluita kaipasi lisää 27 % niiden määrää arvioineista. Myös polkuviitoituksia ja erityistarpeiden huomioon ottamista kaivattiin lisää (21 %). Vuokramökkien määrän arvioi liian pieneksi joka viides. Vuokramökit olivatkin huippusesonkina heinäkuussa jatkuvasti täynnä. Jokin muu -kohdassa oli mainittu mm. maantien varsien opastus, jota pidettiin liian vähäisenä.

Kuva 10. Vastanneiden mielipiteet Oulujärven retkeilyalueen palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta.

Taulukko 28. Vastanneiden tyytyväisyys Oulujärven retkeilyalueen palvelujen määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
	n	%						
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	209	100	0	2	16	53	29	4,1

Taulukko 29. Mielipiteet Oulujärven retkeilyalueen palvelujen määrästä. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
			liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
	n	%							
Pysäköintipaikat	188	90	5	94	1	21	10	1,96	0,25
Tiestö	199	95	7	93	1	10	5	1,94	0,26
Reittien opastetaulut	185	89	19	81	0	24	11	1,81	0,39
Polku- ja/tai latureitistö	155	74	6	94	0	53	25	1,94	0,25
Polku- ja/tai latuviitoitukset	153	73	21	79	0	55	26	1,79	0,41
Tulentekopaikat ja laavut	154	74	5	95	0	54	26	1,95	0,22
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	117	56	3	96	2	91	44	1,99	0,21
Yleisökäymälät	106	51	4	96	0	102	49	1,96	0,19
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	159	76	17	82	1	49	23	1,84	0,39
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	66	32	21	79	0	140	67	1,79	0,41
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	146	70	27	72	1	62	30	1,73	0,46
Vuokramökkit	51	24	20	78	2	151	72	1,82	0,43
Jokin muu	5	2	60	40	0	0	0	1,40	0,55
Vastanneita yhteensä	209								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennakko-odotukset Oulujärven retkeilyalueen luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista ja reiteistä sekä rakenteista täyttyivät pääasiassa hyvin (taulukko 30). Kävijät arvioivat odotusten täyttymistä asteikolla yhdestä viiteen (1 = toteutui erittäin huonosti, 5 = toteutui erittäin hyvin).

Parhaiten odotukset täytti luonnonympäristö, jonka vastaavuus odotuksiin sai keskiarvon 4,74. Luonnonympäristö täytti 76 %:n odotukset erittäin hyvin ja 22 %:n odotukset melko hyvin. Hie-
man heikommin odotuksia vastasivat harrastusmahdollisuudet sekä reitit ja rakenteet, tosin nekin täyttivät ennakko-odotukset pääasiassa hyvin. Harrastusmahdollisuudet aiheuttivat ennakko-odotusten suhteen eniten hajontaa, keskinertaisesti ne koki 21 %, melko hyväksi 31 % ja erittäin hyväksi 46 % vastaajista.

Kaikkiaan kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin, eikä mihinkään kohtaan annettu vastausta ”erittäin huonosti”.

Taulukko 30. Vastanneiden ennakko-odotusten täytyminen Oulujärven retkeilyalueella. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

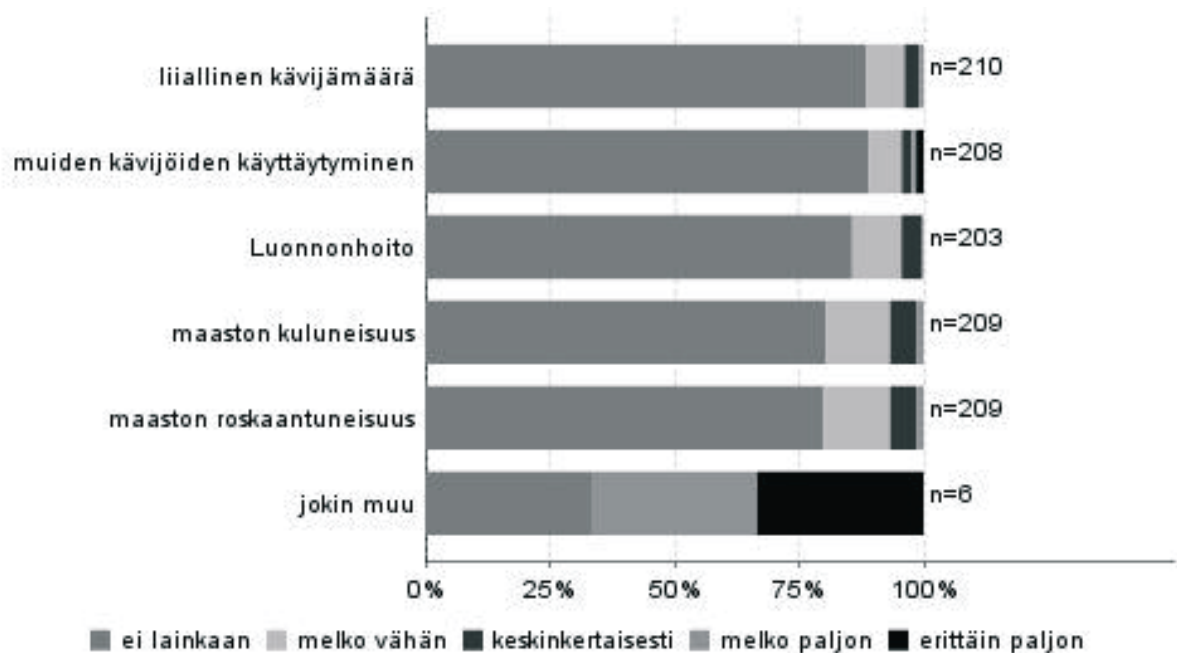
	Vastanneita		Arviointi, %					Keski- arvo	Keski- hajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskin- kertai- sesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	209	100	0	0	2	22	76	4,74	0,48
Harrastusmahdollisuudet	207	99	0	2	21	31	46	4,21	0,84
Reitit ja rakenteet	199	95	0	1	10	42	48	4,38	0,68

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heidän vierailuaan Oulujärven retkeilyalueella. Mielipidettä kysyttiin liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä, luonnonhoidosta alueella sekä maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritsi erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Pääsääntöisesti vastaajat eivät kokeneet häiriötä vieraillessaan Oulujärven retkeilyalueella (kuva 11). Kaikissa kohdissa vähintään 75 % vastanneista arvioi, ettei kyseinen tekijä häirinnyt lainkaan heidän vierailuaan. Eniten kävijöitä oli häirinnyt maaston roskaantuneisuus ja kuluneisuus, tosin nämäkin häiritsivät pääasiassa vain melko vähän tai keskinkertaisesti.

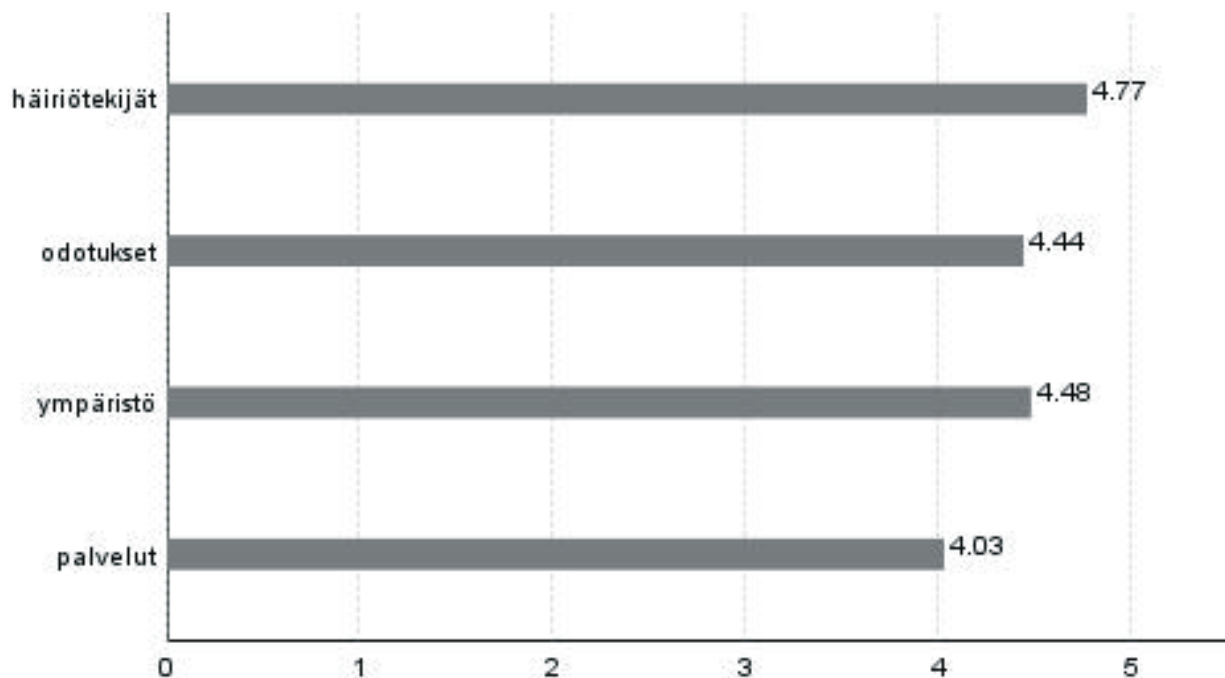
Vastaajista kuusi oli kokenut häiritsevänä jonkin muun tekijän kuin edellä mainitut. Muita häiritseviä tekijöitä olivat muun muassa kalojen vähyys ja se, että kalaa ei nouse sekä leirintäalueen mökki ja paarmat.

Kuva 11. Vastanneita häirinneet tekijät Oulujärven retkeilyalueella.

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Oulujärven retkeilyalueen valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,31. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä on käyttökelvoinen Metsähallituksen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä heidän kyseiseen käyntiinsä retkeilyalueella. Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osatekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Oulujärven retkeilyalue sai kaikista kävijätyytyväisyyden osatekijöistä arvosanaksi yli 4 (kuva 12 ja taulukko 31). Kävijätyytyväisyysindeksi häiriötekijöiden suhteen oli kaikista korkein (4,77), mutta palveluissa oli kävijöiden mielestä enemmän kehittämisen varaa (4,03). Palveluiden kokonaiskeskiarvoa laskivat etenkin tyytymättömyys alueen tiestöön, rittäjien tuottamiin palveluihin sekä erityistarpeiden huomioon ottamiseen.

Kuva 12. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Oulujärven retkeilyalueella.

Taulukko 31. Kävijättyytyväisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijättyytyväisyysindeksi Oulujärven retkeilyalueella. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,30	Yleinen turvallisuus	4,52	Luonnonympäristö	4,74	Maaston kuluneisuus	4,72
Tiestö	3,33	Yleinen siisteys	4,53	Harrastusmahdollisuudet	4,21	Maaston roskaantuneisuus	4,72
Reittien opastetaulut	3,99	Maiseman vaihtelevuus	4,39	Reitit ja rakenteet	4,38	Liiallinen kävijämäärä	4,84
Polku- ja/tai latureistit	4,34					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,81
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,03					Luonnonhoito	4,81
Tulentekopaikat ja laavut	4,39						
Polttopuut tuvilla ja huollatuilla tulipaikoilla	4,59						
Yleisökäymälät	3,91						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	4,01						
Erytistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,49						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,64						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,23						
Palveluiden määrä	4,08						
Aluekohtainen keskiarvo	4,03		4,48		4,44		4,78
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,03		4,48		4,44		4,77
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi					4,34		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi					4,31		

3.4 Aluekohtaiset kysymykset

Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimuksen yhteydessä esitettiin kalastusta koskevia kysymyksiä niille, jotka kalastivat parhaillaan, aikoivat kalastaa tai olivat kalastaneet tämänkertaisella käynnillä. Kysymykset olivat osa Kehittyvien Kalavesien Kainuu -esiselvityshanketta, jossa selvitetään Metsähallituksen kalastuskohteiden vetovoimaisuutta ja laatua kalastuksen ja virkistyskäytön näkökulmasta. Kalastajilta kysyttiin mielipiteitä Oulujärven retkeilyalueen istutuslammista ja niihin liittyvistä palveluista, yleisesti heidän kalastukseensa liittyviä tärkeitä koettuja asioita sekä kalastuskäyntien toistuvuutta retkeilyalueella. Tässä tutkimuksessa esitetään ainoastaan tulokset, jotka koskivat mielipiteitä istutuslampien kalastusjärjestelyistä sekä käyntien toistuvuudesta. Kysymys, joka koski yleisiä kalastustottumuksia on sen verran yleisluontoinen, ettei se liity suoranaisesti juuri Oulujärven retkeilyalueen kalastukseen.

Kalastuskysymyksiin vastasi 40 kävijää. Suurin osa heistä oli miehiä. Kalastajat tavoitettiin pääasiassa Särkiseltä ja Iso-Peuralta, joihin istutettiin kaloja kesällä 2011. Kalastajilta tiedusteltiin kuinka tyytyväisiä he olivat retkeilyalueen kalastuspaikkoihin ja -palveluihin (taulukko 32). Tyytyväisimpiä oltiin kalastuslupien saatavuuteen, joka sai keskiarvon 4,8 arvosteluasteikon ollessa 1–5, jossa 1 = erittäin huono ja 5 = erittäin hyvä. Jopa 85 % piti lupien saatavuutta erittäin hyvänä. Tyytymättömämpiä oltiin saalisvarmuuteen, joka sai keskiarvoksi 2,7. Jopa 15 % vastaajista koki saalisvarmuuden erittäin huonoksi, ja kukaan ei pitänyt sitä erittäin hyvänä. Istutuslampien kalastusjärjestelyjen, lupien hintojen ja kalaston monipuolisuuden suhteen vastauksissa oli enemmän hajontaa. Ne koettiin pääasiassa melko hyväksi, mutta suuri osa vastaajista ei pitänyt niitä hyvinä eikä huonoina, mikä osaltaan laskee keskiarvoja.

Kalastajilta kysyttiin myös, kuinka monesti he olivat kalastaneet Oulujärven retkeilyalueella viimeisen vuoden aikana ja milloin ensimmäisen kerran (taulukko 33). Keskimäärin viimeisen vuoden aikana oltiin kalastettu kolme kertaa. Osa vastanneista ei ollut kalastanut viimeisen vuoden aikana kertaakaan ja enimmillään oltiin oltu kalassa kymmenen kertaa. Varhaisin kalastuskokemus oli jo vuodelta 1960. Keskimäärin retkeilyalueella oltiin käyty kalastamassa ensimmäisen kerran vuonna 1991. Ensimmäistä kertaa alueella oli kalastamassa vain kaksi vastaajaa neljästäkymmenestä. Tämä sekä keskimääräinen ensimmäinen käynti kertoo hyvin vakiintuneesta kalastajaryhmästä.

Muutama vastaaja kieltäytyi vastaamasta kalastuskysymyksiin, koska he olivat kalastamassa esimerkiksi hovin vuoksi lapsien kanssa eivätkä osanneet vastata kalastuskysymyksiin tarkemmin.

Taulukko 32. Kävijöiden mielipiteet heidän käyttämistään kalastuspaikoista ja -palveluista Oulujärven (Manamansalo) retkeilyalueella. Arviointi: 1 = erittäin huono, 2 = melko huono, 3 = ei kumpaakaan, 4 = melko hyvä, 5 = erittäin hyvä.

Kalastuspaikat ja -palvelut	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo
	n	%	erittäin huono	melko huono	ei kumpaakaan	melko hyvä	erittäin hyvä	
Istuta ja ongi -vesien kalastusjärjestelyt	40	100	2	8	38	42	10	3,5
Kalastuslupien saatavuus	40	100	0	2	5	8	85	4,8
Lupien hinta suhteessa kalastusjärjestelyiden laatuun	39	98	5	15	31	41	8	3,3
Kalaston monipuolisuus	40	100	5	10	25	40	20	3,6
Saalisvarmuus	40	100	15	22	40	22	0	2,7

Taulukko 33. Kalastuskäytien toistuvuus viimeisen vuoden aikana Oulujärven retkeilyalueella (Manamansalon istutuslammot).

Kalastuskäytien toistuvuus	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Viimeisen vuoden aikana (kertaan)	39	2,8	3,00	0	0	2	4	10
Ensimmäisen kerran vuonna	38	1991,5	13,29	1960	1981	1990	2005	2010

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta antoi 50 henkilöä (24 % vastaajista). Aktiivisimpia palautteenantajia olivat kalastajat sekä leirintäalueen kausipaikkalaiset. Suurin osa palautteesta koskikin kalastusta (45 % kaikesta palautteesta) tai leirintäalueen palveluja ja rakenteita (28 %). Palautetta annettiin myös jätehuollosta, maasto-opasteista ja viitoista sekä muusta luonnon virkistyskäytöstä. Muutama palaute annettiin myös muun muassa tuvista, reiteistä, maastoliikenteestä ja muista palvelurakenteista. Kaikesta palautteesta 51 % oli kehittämissuhteita, 38 % valituksia ja loput 11 % joko kehuja, tiedusteluja tai muuta palautetta. Vapaamuotoinen palaute kokonaisuudessaan on liitteessä 5.

Kalastuspalaute oli pääasiassa kehittämissuhteita ja valituksia. Pääasiallisiksi nousi saalisvarmuuden heikkous, kalaa ei ollut tullut varsinkaan alku- ja keskikesällä. Osittain tästä johtuen palautteessa oli paljon kommentteja siitä, että kalanistutuksia pitäisi tehdä paljon tiheämmin. Lisäksi oli paljon toiveita siitä, että kalaa istutettaisiin monipuolisemmin; lajeista toivottiin varsinkin taimenta. Moni koki pyyntikokoisten kalojen olevan liian pieniä ja toivoi, että kalat istutettaisiin isompina kuin nyt. Lisäksi toivottiin enemmän valvontaa, sillä usea kalastaja oli huomannut tai kuullut lupakäytäntöjen rikkomisesta. Etenkin useamman kuin yhden vavan käyttö oli kuumemma yleistä, sillä nyt saa kalastaa vain yhdellä. Samoin toivottiin kunnan rauhoitusaikaa istutusten jälkeen, sillä kalat tuntuvat katoavan lammista heti kun ne on istutettu. Moni kalastaja toivoi leirintäalueelle jääkonetta, sillä edellisen mentyä rikki uutta ei ole tullut tilalle. Myös kalastukseen liittyvää jätehuoltoa (kalankäsittelytilat, jäteohjaus ja roska-astiat) kehoitettiin useassa palautteessa kohentamaan. Muutamassa palautteessa toivottiin lisää istutuslampia. Muutama vastaaja puolestaan koki saaliskiintiön ilmoittamisen internetissä liian vaikeaksi.

Leirintäalueen palveluja ja rakenteita koskeva palaute muodostui pääasiassa valituksista. Alueen hintataso koettiin aivan liian korkeaksi, minkä moni vastaaja uskoi vähentäneen kävijämäärää alueella. Lisäksi moitittiin vanhentuneita ja huonossa kunnossa olevia rakenteita. Huolta herätti myös leirintäalueen portti, joka menee yöksi kiinni, jolloin alueelta poistuminen hätätapauksissa on vaikeaa. Lisäksi leirintäaluetta paljon käyttävät toivoivat kauden olevan pitempi. Leirintäalue oli tänä vuonna auki 13.5.–25.9.

On huomattava, että kalastuksesta ja leirintäalueesta tullut palaute on vain pieni osa kävijätyytyväisyysindeksiä eikä siten näy kovin voimakkaasti indeksissä, joka oli melko hyvä (4,31). Nämä ovat kuitenkin asioita, jotka vaikuttavat suuresti kävijätyytyväisyyteen, etenkin sellaisten kävijöiden, jotka vierailevat alueella säännöllisesti. Koska tiedetään, että alueella on hyvin vakiintunut käyttäjäkunta, tulisi edellä mainittuihin asioihin kiinnittää huomiota.

Se mikä ei palautteesta näy, mutta jonka haastattelija pani merkille oli se, että Oulujärven ja etenkin Manamansalon kauneutta ja maisemaa keuhuttiin lähes poikkeuksetta. Varsinkin haastattelutilanteissa keuhut jäivät herkemmin kirjoittamatta kuin valitukset, ja moni sanoikin tulevansa aina

uudelleen hienon luonnonympäristön takia. Myös Metsähallituksen retkeilyalueita ylipäätään keuhuttiin useaan otteeseen.

Retkeilyalueen jätehuoltoa koskevassa palautteessa toivottiin pääasiassa lisää jäteastioita ja ohjausta jätehuoltoon. Etenkin lampien rannat koettiin paikoin roskaisiksi. Moni palautteen antajista tiesi, ettei roska-astioita voida laittaa joka paikkaan, mutta niitä toivottiin lisää ainakin teiden var-sille, josta ne olisi helppo aina silloin tällöin tyhjentää.

Polkuviitoituksiin toivottiin selkeyttä ja niitä toivottiin enemmän. Myös reittikarttoja toivottiin lisää ja niihin toivottiin lisää selkeyttä, esimerkiksi etäisyyksiä tai kilometrimääriä paikasta paik-kaan. Karttoihin toivottiin ”olet tässä” -merkintöjä ja infoa reiteistä, joita pääsee kulkemaan pyö-rätuolilla tai lastenrattailla. Myös maanteiden varsilla olevaa opastusta kehoitettiin selkeyttämään, nyt osa opasteista on lisäksi kasvillisuuden peitossa. Muutama kävijä valitteli pitkospuiden huonoa kuntoa retkipoluilla. Lisäksi ihmeteltiin, miksi lampien vedet ovat viime vuosien aikana sa-mentuneet.

Retkeilyalueelle toivottiin järjestettyä ohjelmaa. Esimerkiksi opastetuille retkelle olisi tulijoita. Muutaman vastaajan mielestä retkeilyalueen potentiaalia ei ole nyt hyödynnetty kokonaan.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Tulosten tarkastelussa tulee ottaa huomioon, että lähestulkoon kaikki kyselyyn vastanneet ovat oleskelleet ainoastaan retkeilyalueen Manamansalon osassa, joten tulokset eivät täysin päde saariin ja vesiretkelijöihin.

Kyselyn eri vastaustavoilla on hyvät ja huonot puolensa. Kävijää haastatellessa saa vastauksen useampaan kohtaan ja epäselviin kohtiin voi esittää tarkentavia kysymyksiä. Toisaalta haastattelu kestää yleensä kauemmin verrattuna siihen, että kävijä täyttää lomakkeen itse. Lisäksi haastattelu-tilanteessa voi poimia kävijän puheesta sellaisia ajatuksia, jotka kävijältä saattaisi jäädä kirjoittamatta. Huono puoli haastattelussa on se, että haastattelijalle saatetaan antaa positiivisempia vastauksia kuin mitä kävijä antaisi itse lomaketta täyttäessä.

Kävijöistä 98 % oli suomalaisia ja he tulivat yleensä lähialueen ulkopuolelta. Hieman yllättävää oli lähialueen asukkaiden pieni osuus kävijöistä. Vaalasta tuli vain muutamia kävijöitä ja Paltamosta ei ketään. Oulujärven retkeilyalue oli matkan ainoa tai tärkein kohde 57 %:lle vastanneista. Alue on suosittu lapsiperheiden ja karavaanarien keskuudessa.

Kävijöistä 55 % oli miehiä ja 45 % naisia. Keski-ikä oli lähes sama sekä miesten että naisten keskuudessa, noin 48 vuotta. Suurimmat kävijäryhmät olivat 45–54-vuotiaat ja 55–64-vuotiaat. Vastanneista 60 % ilmoitti koulutukseksi joko ammattikoulun tai opistotasaisen tutkinnon. Miehillä yleisempi koulutus oli ammattikoulu ja naisilla puolestaan opistotasoinen tutkinto.

Vastanneet liikkuivat yleisimmin 2–5 hengen seurueissa, ja seurue koostui yleisimmin oman perheen jäsenistä. Kolmasosassa seurueista oli mukana alle 15-vuotiaita. Lähes puolet kävijöistä saapui retkeilyalueelle asunto- tai matkailuautolla. Henkilöautolla ilmoitti saapuneensa 44 % matkajista.

Ylivoimaisesti suosituin vierailukohde oli Manamansalon leirintäalue, jolla vieraili 84 % vastanneista. Särkisellä oli käynyt yli puolet ja Iso-Peuralla reilu kolmannes vastaajista. Muut taukopaiikat ja vierailukohteet olivat selvästi hiljaisempia. Särkisen ja Iso-Peuran vetovoimaa selittää osaltaan virkistyskalastus. Ne ovat myös suosittuja eväretkeilypaikkoja. Hieman yllättäen leirintäalueen läheisyydessä sijaitseva Painanteen nuotiopaikka oli hyvin rauhallinen. Syynä tähän saattaa olla kunnollisen opastuksen puuttuminen, ja hienolla paikalla oleva nuotiopaikka on jäänyt vähälle käytölle.

Tärkein motiivi retkeilyalueelle saapumiseen oli rentoutuminen. Retkeilyalueelle tultiin pääasiassa harrastamaan kävelyä, nauttimaan luonnosta, katselemaan maisemia, leiriytymään leirintäalueella, virkistäytymään ja uimaan. Lisäksi kalastus oli miehillä suosittu aktiviteetti. Tärkeimmiksi harrasteiksi nostettiin yleisimmin virkistäytyminen ja leiriytyminen leirintäalueella.

Kolme neljäsosaa kävijöistä oli yöpyjiä. Keskimääräinen yöpyminen retkeilyalueella kesti noin kolme vuorokautta. Suosituin saapumispäivä oli perjantai, ja monet tulivatkin viikonloppua leirintäalueelle. Yli 70 % yöpyjistä yöpyi pääasiassa asuntoautossa tai -vaunussa. Retkeilyalueella yövyttiin suurimmaksi osaksi leirintäalueella, vain silloin tällöin näkyi telttailijoita esimerkiksi Iso-Peuralla. Päiväkäynti retkeilyalueella kesti keskimäärin neljä tuntia. Retkeilyalueen lisäksi lähialueella oleskelleiden päiväkäynti oli keskimäärin puolitoista tuntia pidempi verrattuna pelkästään retkeilyalueella vieraillesiin. Yöpyminen lähialueella puolestaan kesti keskimäärin 5 vuorokautta, mikä kertoo mökkiläisten suhteellisen suuresta osuudesta. Kaiken kaikkiaan lähi-

alueella oleskelevia oli hyvin vähän. Varsinkin sesonkiaikana leirintäalueen ympäristö on kovan käyttöpaineen alla, mitä korostaa alueen melko pieni koko.

Kävijöistä suurin osa (70 %) oli vierailut retkeilyalueella aiemmin. Viimeisten viiden vuoden aikana nämä kävijät ilmoittivat käyneensä alueella keskimäärin 17 kertaa. Määrää nostavat vakiintuneet kävijät; monille kävijöille Oulujärvi oli jokakesäinen vierailukohde. Osa kävijöistä palasi aina takaisin kauniiden maisemien ja erikoislaatuisen ympäristön takia, mutta toiset kertoivat käyvänsä yhä harvemmin muun muassa kallistuneiden hintojen takia. Usea kävijä huomautti, että vakiintuneesta käyttäjäkunnasta osa ei käy enää ollenkaan retkeilyalueella vaan on vaihtanut kesäviettopaikkaa hintojen takia. Puolet aiemmin käyneistä oli retkeillyt alueella jo yli 20 vuotta ja suurimmalla osalla viimeisin käynti oli tapahtunut lähivuosien aikana.

Oulujärven retkeilyalueen kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 765 000 euroa ja 10 henkilötyövuotta. Keskimäärin kävijät kuluttivat 28 euroa käyntiään kohden. Rahankäyttöä pystyttiin arvioimaan luotettavasti vain kotimaisten, lähialueen ulkopuolelta tulevien kävijöiden suhteen, sillä lähialueen asukkaita ja ulkomaalaisia kävijöitä oli hyvin vähän. Ylivoimaisesti eniten rahaa käytettiin majoittumiseen ja rahankäyttö kohdistui pääasiassa leirintäalueen palveluihin.

Kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä käyttämiensä palveluiden laatuun. Tyytyväisimpiä kävijät olivat huollettujen paikkojen polttopuihin sekä tulentekopaikkoihin ja laavuihin. Myös pysäköintipaikat ja polkureitistö keräsivät kiitosta. Yleiseen siisteyteen ja turvallisuuteen oltiin erittäin tyytyväisiä. Eniten moitteita keräsivät lähialueen tiestö, erityistarpeiden huomioon ottaminen sekä yrittäjien tuottamat palvelut (leirintäalueen palvelut). Palveluiden määrää pidettiin pääasiassa sopivana, joskin yrittäjien tuottamia palveluita, erityistarpeiden huomioon ottamista, polkuviihtotukia ja vuokramökkejä kaivattiin lisää.

Retkeilyalue oli suurimmalle osalle entuudestaan tuttu. Yli kolmannes vastaajista oli saanut tietoa alueesta ystäviltä tai sukulaisilta. Kymmenen prosenttia ilmoitti tietolähteekseen Metsähallituksen verkkosivut tai esitteet ja oppaat. Muiden tietolähteiden käyttö oli erittäin vähäistä.

Parhaiten kävijöiden odotukset Oulujärven retkeilyalueelta täytti alueen luonnonympäristö. Myös harrastusmahdollisuuksiin sekä reitteihin ja rakenteisiin liittyvät odotukset täyttyivät hyvin, joskin niissä oli enemmän parantamisen varaa. Kävijöitä erityisesti häiritseviä tekijöitä ei pääsääntöisesti noussut esiin. Jonkin verran kävijöitä häiritsivät maaston kuluneisuus ja roskaantuneisuus.

Kävijätutkimuksessa annettiin paljon vapaamuotoista palautetta. Tämä johtunee osittain siitä, että kävijöistä suurinta osaa haastateltiin, jolloin haastattelija kirjoitteli ylös vastaajien kommentteja. Toisaalta retkeilyalueen kävijät olivat myös itse hyvin aktiivisia antamaan vapaamuotoista palautetta. Suurin osa palautteesta oli kehittämisehdotuksia ja koski kalastusta sekä leirintäalueen palveluja. Kalanistuttamisen toivottiin olevan monipuolisempaa ja alueelle haluttiin enemmän valvontaa. Leirintäalueen rakenteet koettiin vanhentuneiksi ja hintataso liian kovaksi. Palautteessa toivottiin myös parannuksia opasteisiin ja viitoituksiin sekä jätehuoltoon.

Kävijät olivat pääasiassa tyytyväisiä retkeilyalueeseen, sillä kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,31. Vaikka indeksi on hyvä, retkeilyalueella on silti parantamisen varaa monissa palveluissa ja rakenteissa.

Lähialueen asukkaat eivät juurikaan käytä retkeilyaluetta, vaan kävijät tulevat yleensä kauempaa. Mikäli Kajaani olisi luettu lähialueeksi, olisi näitä kävijöitä ollut huomattavan paljon enemmän. Nyt Kajaanista tulevat luettiin lähialueen ulkopuolelta tuleviksi matkailijoiksi.

Seuraavassa Oulujärvellä tehtävässä kävijätutkimuksessa tulisi ottaa kunnolla huomioon myös vesiretkeilijät, eli järjestää keruupäiviä myös saariin. Vaihtoehtoisesti haastattelija voisi kiertää Oulujärven satamia ja laitureita, joista veneilijät suuntaavat retkeilyalueelle. Mikäli vesiretkeilijät olisi otettu huomioon, olisi se vaikuttanut todennäköisesti hyvin paljon lopputuloksiin. Suurimmilla saarilla saattaa nimittäin parhaimpina kesäpäivinä olla kävijöitä jopa tungokseksi asti. Nyt kävijätutkimus tarkastelee pääasiassa leirintäalueen käyttäjiä, jotka toki ovat alueen suurin käyttäjäryhmä, mutta eivät ainoa. Retkeilyalueen saarien rakenteista ja ympäristöstä olisi ollut hyvä saada kävijöiden mielipiteitä. Vieläkin kokonaisvaltaisemman näkemyksen saamiseksi voitaisiin harkita kävijätutkimuksen tekemistä myös talviaikaan, sillä retkeilyalueella käy paljon hiihtäjiä.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Oulujärven retkeilyalueella tehtiin ensimmäinen kävijätutkimus kymmenen vuotta sitten, vuonna 2001 (Parviainen 2001). Tätä ennen retkeilyalue oli ehtinyt toimia jo kahdeksan vuotta. Retkeilyalueen arvioitu kävijämäärä käyntikertoina laskettuna oli vuonna 2001 noin 25 000. Kymmenen vuotta myöhemmin matkailijoiden määrä ei ole juuri muuttunut. Retkeilyalueen todellista kävijämäärää on hankala laskea, sillä alue käsittää suurimmaksi osaksi vesistöä. Kävijämäärä onkin arvioitu pääasiassa Manamansalon leirintäalueen kävijöiden perusteella.

Vuoden 2001 kävijätutkimukseen saatiin 253 vastausta ja keruupäiviä oli 42. Vuonna 2011 saatiin yhteensä 210 vastausta 25 keruupäivänä. Keruupaikat olivat samat molempina ajankohtina. Molempina vuosina prosentuaalisesti eniten lomakkeita saatiin leirintäalueelta. Vuonna 2011 Iso-Peuran takkatuvalta saatiin yli puolet enemmän lomakkeita verrattuna vuoteen 2001. Särkisen laavu ja Painanteen nuotiopaikka olivat puolestaan hiljaisempia vuonna 2011.

Retkeilyalueen kävijärakenteessa ei ole juuri tapahtunut muutoksia kymmenessä vuodessa. Miesten ja naisten osuudet sekä keski-ikä ovat pysyneet lähes samana. Ainoastaan kävijäryhmien osuuksissa on tapahtunut muutoksia. Vuonna 2001 suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat ja toiseksi suurin 35–44-vuotiaat. Vuonna 2011 45–54-vuotiaat olivat edelleen suurin ryhmä, mutta sen rinnalle yhtä suureksi nousivat 55–64-vuotiaat. Tämä kertonee osaltaan vakiintuneen käyttäjäryhmän ikäänymisestä ja siitä, että tilalle tulee entistä vähemmän nuorempia kävijöitä. Retkeilyalueen kävijäkunta on siis kymmenessä vuodessa hieman vanhentunut. Molempina vuosina kävijöiden ammatillinen koulutus oli pääasiassa joko ammattikoulu tai opistotasoinen tutkinto, tosin vuonna 2011 kävijöiden korkeakoulututkinnot olivat hieman lisääntyneet.

Kävijöiden asuinkunnat pysyivät pääosin samoina molempina vuosina. Eniten kävijöitä oli Oulusta ja Kajaanista, tosin oululaisten osuus oli kasvanut hieman ja kajaanilaisten vähentynyt vuonna 2011. Vuonna 2001 lähialueen kunnista oli vähän kävijöitä. He olivat vähentyneet entisestään vuonna 2011, esimerkiksi Paltamosta ei saapunut enää ketään. Pääasiassa kävijät saapuivat molempina vuosina Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalta, Kainuusta ja Etelä-Suomen suurimmista kaupungeista.

Kävijät saapuivat retkeilyalueella yleisimmin pienissä 2–5 hengen seurueissa molempina ajankohtina. Seurueen keskimääräinen koko oli tosin pienentynyt kymmenessä vuodessa neljästä kolmeen. Yksinliikkujia oli molempina vuosina hyvin vähän. Retkeilyalue on säilyttänyt suosionsa lapsiperheiden keskuudessa, sillä molempina vuosina noin joka kolmannessa seurueessa oli mukana alle 15-vuotiaita. Kävijöistä 88 % saapui retkeilyalueelle oman perheen kanssa vuonna 2001 ja vuonna 2011 luku oli 69 %. Ystävien ja muiden sukulaisten osuus seuruelaisista oli lisääntynyt 10 % kymmenessä vuodessa. Muunlaisia seurueita ei kumpanakaan vuonna juuri ollut.

Alueelle saapumisen tärkein syy oli molempina vuosina rentoutuminen. Samoin seuraaviksi tärkeimpinä pidettiin luonnon kokemista ja maisemia. Retkeilyalueella harrastettiin molempina ajan-

kohtina pitkälti samoja asioita. Ainoastaan osallistumisprosentti oli alhaisempi vuonna 2011 lähes kaikkien aktiviteettien kohdalla. Suosituimmat harrasteet olivat molempina vuosina kävely ja leiriytyminen leirintäalueella, joita seurasivat uinti ja vuonna 2001 luonnon tarkkailu sekä vuonna 2011 luonnosta nauttiminen ja maiseman katselu, jotka eivät olleet vaihtoehtoina aiemmin. Kävelyä harrasti vuonna 2001 yli 80 % vastaajista, kun vuonna 2011 osuus oli enää puolet. Muita huomattavia pudotuksia oli muun muassa retkipolkuun tutustumisessa, jota vuonna 2001 ilmoitti tehneensä lähes puolet, mutta vuonna 2011 ainoastaan 18 % kävijöistä. Myös retkeily oli vähentynyt 40 %:sta 20 %:iin. Tästä voidaan päätellä, että kävijät liikkuvat entistä vähemmän retkeilyalueella ja oleskelu on keskittynyt enemmän leirintäalueelle.

Retkeilyalueella vietetyn ajan pituudessa oli tapahtunut pieniä muutoksia. Päiväkävijöiden määrä kaikista kävijöistä oli vuonna 2001 15 %, kun vuonna 2011 heitä oli neljännes. Päiväkävynnin kesto oli kuitenkin lyhentynyt yli tunnilla ollen vuonna 2011 keskimäärin neljä tuntia. Yöpyjien määrä oli vähentynyt vuodesta 2001 hieman yli 10 %. Yöpyjät kuitenkin oleskelivat alueella keskimäärin 3,5 vuorokautta, mikä on puolitoista vuorokautta enemmän kuin vuonna 2001. Tämä kerbonee jälleen vakiintuneesta käyttäjäkunnasta ja kausipaikkalaisten suhteellisen suuresta osuudesta. Tosin vuoden 2001 kyselyyn oli vastannut myös useita kausipaikkalaisia. Telttailijoiden määrä alueella on kuitenkin vähentynyt.

Manamansalon leirintäalue ja Särkinen olivat molempina vuosina suosituimpia käyntikohteita. Leirintäalueella vieraili noin 90 % kävijöistä ja Särkisellä 60 %. Iso-Peuranlampi oli kasvattanut suosiotaan käyntikohteena, kun puolestaan Makkaraniemessä ei käynyt enää kuin 14 % kävijöistä aiemman kolmanneksen sijaan. Myös retkeilyalueen saarilla käynnit olivat vähentyneet hieman, tai saarille mennään nykyisin muualta kuin leirintäalueen satamasta.

Kävijöiden rahankäyttöä eri vuosien välillä ei voida vertailla luotettavasti, sillä laskentaan käytetyt menetelmät olivat erilaisia eri vuosina. Kuitenkin kuten vuonna 2011 myös vuonna 2001 majoittumiseen sijoitetun rahan osuus eri menolajeista oli suurin.

Metsähallitus teki kaikille kansallispuistoille ja retkeilyalueille vuonna 2010 arvion paikallistaloudellisista kokonaisvaikutuksista (Metsähallitus 2010; Metsähallitus 2011b). Arvion mukaan Oulujärven taloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 1,2 miljoonaa euroa ja 16 henkilötyövuotta. Tämän tutkimuksen perusteella vastaavat luvut ovat 765 000 euroa ja 10 henkilötyövuotta. Kävijöiden palautteesta huolimatta leirintäalueen palvelut ovat pitäneet pintansa ja niille on käytäjiä, vaikka ne koetaan nykyisin entistä kalliimmiksi. Leirintäalueen sijainti aiheuttaa sen, että palveluja ei haeta kauempaa. Toisaalta alueen palvelutarjonta on vähäistä. Kävijät toivoivatkin alueelle enemmän yrittäjien tuottamia palveluja.

Kävijöiden yleisin tietolähde Oulujärven retkeilyalueesta oli molempina vuosina oma kokemus. Vuonna 2011 alue oli entuudestaan tuttu 66 %:lle kävijöistä ja 2001 47 %:lle. Tästä voidaan päätellä, että kymmenessä vuodessa on tullut jonkin verran lisää vakiokävijöitä. Vuonna 2001 tuttavien ja sukulaisten sekä esitteiden ja oppaiden osuus tietolähteenä oli suurempi kuin vuonna 2011. Internetin osuus tietolähteenä oli melkein nelinkertaistunut kymmenessä vuodessa, ollen vuonna 2011 noin 20 %.

Kävijätyytyväisyys oli molemmissa tutkimuksissa korkea. Vuoden 2001 tutkimuksessa oltiin tyytyväisimpiä ympäristön siisteyteen ja viihtyisyyteen sekä pysäköintipaikkoihin, tulentekopaikkoihin ja laavuihin, polttopuihin ja leirintäalueen palveluihin. Eniten moitteita saivat liikuntarajoitteisten palvelut sekä vuokramökit. Myös vuonna 2011 oltiin tyytyväisiä ympäristön siisteyteen ja kärkipäässä olivat samat palvelut lukuun ottamatta leirintäalueen palveluja, joihin oltiin tiestön ja erityistarpeiden huomioon ottamisen ohella tyytymättömpiä. Vuoden 2001 kävijätutkimukseen

verrattuna tyytymättömyys on kasvanut etenkin leirintäalueen palvelujen, jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen, yleisökäymälöiden ja alueen tiestön suhteen.

Kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus kokemusten kanssa oli hyvä molempina tutkimusajankohtina. Kävijöistä kaksi kolmasosaa koki luonnonympäristön vastanneen heidän odotuksiaan erittäin hyvin vuonna 2001 ja vastaava luku vuonna 2011 oli 76 %. Harrastusmahdollisuudet vastasivat odotuksia vähintään melko hyvin 92 %:n mielestä vuonna 2001, mutta vuonna 2011 enää 77 %:n mielestä. Kasvanut tyytymättömyys harrastusmahdollisuuksia kohtaan johtunee pääasiassa leirintäalueen rakenteiden vanhenemisesta, kalastajien kokemuksista sekä siitä, että alueen harrastusmahdollisuuksia ei ole kehitetty riittävästi kasvaneiden tarpeiden mukaan.

Vuoden 2011 kävijöitä ei häirinnyt juuri mikään Oulujärven retkeilyalueella. Ainoastaan maaston roskaantuneisuus ja kuluneisuus olivat häirinneet hieman joitain kävijöitä ja muut häiriötekijät vain satunnaisesti. Sen sijaan vuonna 2001 kävijät kokivat enemmän häiriötä kaikista arvioiduista tekijöistä. Tällöinkin nämä tekijät häiritsivät yleensä melko vähän, mutta useampi vastaaja ilmoitti kokeneensa jonkinlaista häiriötä.

Aluekohtaisissa kysymyksissä voidaan vertailla kalastukseen liittyviä mielipiteitä, sillä virkistyskalastuksesta kyseltiin tarkemmin molempina vuosina. Mielipiteet olivat pysyneet samana istutuslampien kalastusjärjestelyiden suhteen (keskiarvo molempina vuosina noin 3,5 asteikolla 1–5, jossa 1 = erittäin tyytymätön ja 5 erittäin tyytyväinen), lupien hintojen suhteen (molempina vuosina 3,3) sekä saalisvarmuuden suhteen (molempina vuosina noin 2,7), joka on koettu kymmenen vuoden ajan kalastusasioissa kaikista heikoimmaksi. Sen sijaan tyytyväisyys kalastuslupien saatavuuteen oli noussut 4,1:stä peräti 4,8:aan. Tämä johtunee siitä, että nykyisin luvat saa ostettua helposti esimerkiksi tekstiviestillä.

Vapaamuotoinen palaute oli molempina tutkimusajankohtina hyvin samankaltaista. Suurin osa palautteesta koski sekä vuonna 2001 että 2011 leirintäalueen kehittämistä ja virkistyskalastusta. Leirintäalueelle toivottiin vuonna 2001 muun muassa lisää saunoja ja huoltorakennusten kehittämistä. Vuonna 2011 palaute koski pääasiassa vanhentuneita rakenteita ja kallista hintatasoa. Molempina vuosina leirintäalueelle toivottiin pidempiä aukioloaikoja sekä järjestettyä ohjelmaa.

Kalastuksesta tuli palautetta vuonna 2001 muun muassa pienistä istutusmääristä, kalliista lupahinnoista ja puutteellisesta valvonnasta. Vuonna 2011 ei enää valitettu kalliista hinnoista, mutta edelleen pienistä istutusmääristä ja valvonnan tehottomuudesta.

Jätehuollon suhteen vuonna 2001 annettiin palautetta toimimattomasta lajittelusta, joka vuonna 2011 toimi jo melko hyvin ja johon oltiin pääasiassa tyytyväisiä. Sen sijaan molempina vuosina toivottiin maastoon lisää sekajäteastioita. Vuonna 2011 tällaisille kävijöille kerrottiin roskattoman retkeilyn periaatteesta, mutta tällainen käytäntö ei osan mielestä toimi kovin hyvin vilkkaan leirintäalueen lähistöllä. Moni kävijä koki kuitenkin tämän periaatteen hyväksi ja toisaalta osa oli sitä mieltä, että uusia jäteastioita ei juuri tämän takia kannata laittaa maastoon.

Oulujärven retkeilyalue on säilyttänyt asemansa lapsiperheiden ja karavaanarien suosiossa ja alueen kaunista ympäristöä arvostetaan erityisen paljon. Alueen ympäristöön, palveluihin ja rakenteisiin ollaan pääasiassa tyytyväisiä, mutta kymmenen vuoden tarkastelujakson perusteella leirintäalueessa, virkistyskalastuksessa ja muissa harrastusmahdollisuuksissa olisi vielä kehittämisen varaa. Retkeilyalueen käytön painopiste on säilynyt Teeriniemessä, mikä tarkoittaa muun muassa sitä, että erilaisten palveluiden ja rakenteiden ylläpito alueella on tärkeää. Jatkossa kävijätutkimusten yhteydessä olisi syytä ottaa huomioon entistä paremmin myös vesiretkelijät, sillä kummankaan vuoden kävijätutkimuksessa aineistoa ei kerätty saarissa.

Kiitokset

Kiitokset Raija Kärenlammelle ja Sauli Parviaiselle, jotka auttoivat kävijätutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa, sekä Mikko Pukkilalle, joka auttoi ASTAan liittyvien ongelmatilanteiden kanssa. Erityiskiitokset kaikille kyselyyn vastanneille, jotka mahdollistivat tämän kävijätutkimuksen teon.

Lähteet

- Kainuun ympäristökeskus 2009: Oulujärven lintusaarten Natura 2000 -alueen nykytilaselvitys. – Raportti 14.5.2009, Metsähallituksen arkisto, Vantaa. Asianro 953/623/2009. 33 s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Metsähallitus 2004: Oulujärven retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2003–2012. – Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut, Kajaani. 25 s.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Metsähallituksen arkisto, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. 16 s.
- Metsähallitus 2010: Kansallispuistot ja retkeilyalueet tärkeitä paikallistaloudelle – Metsähallituksen verkkosivut. <www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous>, viitattu 12.10.2011.
- Metsähallitus 2011a: Oulujärven retkeilyalue. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <www.luontoon.fi/retkikohteet/retkeilyalueet/oulujarvi/Sivut/Default.aspx>, viitattu 26.9.2011.
- Metsähallitus 2011b: Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja eräiden muiden suojelu- ja virkistysalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2010. <http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Pt-vaikutukset2010_tiedote.pdf> viitattu 12.10.2011.
- Parviainen, S. 2001: Oulujärven retkeilyalue. Kävijätutkimus 2001. – Raportti, Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 34 s.

Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havainnointi (tavoite)	Keruu päiviä
Iso-Peuran takkatupa (IP)	Päiväkävijät, kalastajat	20	4
Manamansalon leirintäalue (MA)	Päiväkävijät, yöpyjät	80	15
Painanteen nuotiopaikka (PA)	Päiväkävijät	30	4
Särkisen kota (SK)	Päiväkävijät, kalastajat	20	4
Särkisen laavu (SL)	Päiväkävijät	40	8
	Yhteensä	200	35

Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen Oulujärven retkeilyalueella 2011

Merkkien selitykset:

IP = Iso-Peuran takkatupa, MA = Manamansalon leirintäalue, PA = Painanteen nuotiopaikka, SK = Särkisen kota, SL = Särkisen laavu

kesä-heinäkuu 2011

<i>päivä</i>	to 16.6.	pe 17.6.	la 18.6.	su 26.6.	ma 27.6.	to 30.6.	pe 1.7.
<i>paikka</i>	MA	SK/IP	IP/ MA	IP/MA	SL	PA/MA	SK/MA
<i>kello</i>							
<i>tavoite</i>	6	6	6	6	6	6	6
<i>kpl</i>	9	10	9	8	5	10	8
	<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>						59

heinäkuu 2011

<i>päivä</i>	la 2.7.	pe 8.7	ma 11.7	ti 12.7.	ke 13.7.	ti 19.7.	ke 20.7.
<i>paikka</i>	IP/SL	SL/PA	MA/IP	sade	sade	MA/SL	SL
<i>kello</i>							
<i>tavoite</i>	6	6	6	6	6	6	6
<i>kpl</i>	4	9	17	4	4	7	16
	<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>						61

heinä-elokuu 2011

<i>päivä</i>	pe 29.7	la 30.7	su 31.7	ke 3.8	to 4.8	ma 8.8	ti 9.8
<i>paikka</i>	MA/PA	SL/MA	IP/SL	MA/SK	PA/IP	kerääjä	sade
<i>kello</i>						sairas	
<i>tavoite</i>	6	6	6	6	6		6
<i>kpl</i>	12	19	9	8	11		3
	<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>						62

elokuu 2011

<i>päivä</i>	su 14.8.	ma 15.8.	pe 18.8.	pe 19.8	la 20.8.	ma 29.8	ti 30.8
<i>paikka</i>	SL	kerääjä	siirretty	saaret/SL	siirretty	siirretty	MA
<i>kello</i>		sairas	toiseen		toiseen	toiseen	
<i>tavoite</i>	6		kävijä- tutkim.	6	kävijä- tutkim.	kävijä- tutkim.	6
<i>kpl</i>	11			6			3
	<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>						20

elo-syyskuu 2011

<i>päivä</i>	ke 31.8	to 1.9.	la 10.9	su 11.9	ma 12.9	to 15.9.	la 17.9.
<i>paikka</i>	MA	peruttu	siirretty	siirretty	siirretty	peruttu	MA/IP
<i>kello</i>		sateen	toiseen	toiseen	toiseen	sateen	
<i>tavoite</i>	6	takia	kävijä- tutkim.	kävijä- tutkim.	kävijä- tutkim.	takia	6
<i>kpl</i>	2						6
	<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>						8

Yhteensä 210

Vastaajien ilmoittamat asuinkunnat vuonna 2011

Asuinkunta	kpl	%
Oulu	33	16
Kajaani	27	13
Kempele	11	5
Sievi	7	3
Kuopio	6	3
Haapajärvi	5	2
Haukipudas	5	2
Helsinki	5	2
Raahe	5	2
Turku	5	2
Hollola	4	2
Lahti	4	2
Nivala	4	2
Tampere	4	2
Ylivieska	4	2
Alajärvi	3	1
Haapavesi	3	1
Lumijoki	3	1
Muhos	3	1
Siikajoki	3	1
Vaala	3	1
Vantaa	3	1
Ii	2	1
Janakkala	2	1
Kangasniemi	2	1
Kaustinen	2	1
Kärsämäki	2	1
Lempäälä	2	1
Leppävirta	2	1
Mustasaari	2	1
Raisio	2	1
Reisjärvi	2	1
Rovaniemi	2	1
Siikalatva	2	1
Sonkajärvi	2	1
Tornio	2	1
Vaasa	2	1
Valtimo	2	1
Viitasaari	2	1
Äänekoski	2	1

Asuinkunta	kpl	%%
Alavus	1	0
Hirvensalmi	1	0
Hämeenlinna	1	0
Iisalmi	1	0
Juankoski	1	0
Kokemäki	1	0
Kokkola	1	0
Kotka	1	0
Kuhmo	1	0
Lapua	1	0
Luoto	1	0
Merijärvi	1	0
Nummi-Pusula	1	0
Nurmijärvi	1	0
Oulainen	1	0
Pori	1	0
Pyhäntä	1	0
Suomussalmi	1	0
Suonenjoki	1	0
Tyrnävä	1	0
Yhteensä	206	100

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet, kun Oulujärven retkeilyalue oli yksi suunnitteluista kohteista

Matkan muut kohteet	kpl
Asuntomessut, Kemi	1
Asuntomessut, Kemi, Kalajoki	1
ei tiedä vielä	3
Hossa	3
Kajaani	1
Kajaani, oma mökki	2
Kajaani, Sotkamo, Tuuri, Oulu	1
Kajaani, Vuolijoki, Kuopio	2
Kalajoen hiekkasärkät	1
Kalajoki, Hossa	2
Kassu Halonen	1
Kassu Halonen, Kajaani	1
Kassu Halonen, Kammi	1
Kassu Halonen, Kultahiekat	2
Kuhmon kamarimusiikkifestivaalit	2
Kultahiekat	3
Kuopio	2
Kuusamo, Kuopio	2
Kylmäluoma	4
Lappi	1
Lentuankoski	2
Lentuankoski, Petkeljärvi, Punkaharju	3
Lieksa, Kuhmo	1
Lieksa, Nurmes, Jyväskylä, Tampere	2
Martinlahti, oma mökki	1
oma mökki	3
oma mökki Puolangalla	1
Oulu	1
Paltamo	6
Punkaharju, Paalasmaa, Vuokatti	2
Punkaharju, Petkeljärvi, Lentuankoski	1
Rovaniemi, Pello	1
Ruotsi	2
SFC-Caravan "omia" alueita useampia	1
Sotkamo	1
Säräisniemi	1
Vaala	1
Vuokatti	1
Vuolijoki	1
Vuolijoki, Säräisniemi	2
Ylläs, Pohjois-Norja	2
Yhteensä	72

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	kehittämisehdotus	Retkeilyalueella saisi olla enemmän järjestettyä ohjelmaa.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Tarkemmat opasteet jätehuoltoon (esim. kalankäsittelypaikalla, miksi kalajätteet laitetaan muovipussiin?)
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Retkeilyalueen teiden varsille (esim. pysäköintipaikkojen ympärille) roska-astioita. Helppo myös tyhjentää teitten varsilta.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Tarkempaa ohjausta jätehuoltoon, esim. biojätteeseen. Lajittelu on liian myöhäistä, kun jätteet on jo sekaisin.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Venesatamaan (leirintäalue) jäteastioita.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Särkisen rannalla saisi olla jonkinlainen roskis. Nyt ranta roskittuu etenkin tien vieressä olevalta kohdalta, joka on suosittu kalastuspaikka.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Sekajäteroskis Särkiselle!
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	muu	Yksi Iso-Peuran takkatuvan kattohirsistä painaa takkaa, jolloin takka särkyy ennen pitkää!
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pyöräreittejä enemmän! (tiestö sen verran kapea, että vaarallinen)
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Liikuntaesteiset tulisi ottaa paremmin huomioon, eli leveämpiä hyväpohjaisia polkuja ajatellen esim. pyörätuolin käyttämistä. Samat parannukset helpottaisivat mm. lastenvaunujen kanssa liikkuvia.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Särkisen alueella olevat pitkospuut ovat lahot. Meinas mennä nilkka nurin.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Lisää polkuviitoituksia!
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Reittikarttoja (jos on) paremmin esille, reittikarttaan merkittävä reitin pituus.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Reittiviitoitukset selkeämmiksi ja niissä voisi kertoa kilometrimäärän.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Reittiviitoitukset voisi laittaa myös rannalla kulkevalle polulle Makkaraniemeen (tai kyltiin, että pääsee myös rannan kautta).
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Painanteen nuotiopaikalle ei ole viitoitusta. Ihmiset ei edes tiedä, että siellä on semmoinen paikka.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Opastetauluihin voisi laittaa etäisyyksiä tai km-määriä paikasta paikkaan.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Maastoon merkinnät inva/lastenrattaat reiteistä.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Kartoissa on puutteita, niitä pitäisi selkeyttää.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Opasteissa voisi olla "olet tässä"-merkintä.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Opasteet maanteiden varsilla ovat paikoin pusikoituneet.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Maanteiden varsilla olevien infotaulujen opastus epäselvää.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Vuokramökkejä saisi olla enemmän.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Rantatörmältä enemmän portaita alas.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Alueella pitäisi olla jääkone.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Särkisen tienpuoleiseen reunaan voisi rakentaa kunnan tulipaikan.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Pitkospuut huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Veneväylän voisi kunnostaa.
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Matkailuajoneuvoille syrjäisempiä pysähdyspaikkoja, missä voisi yöpyä, esim. lampien läheisyyteen.

Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Leirintäalueelle johtavan pikitien reunat tulisi tasoittaa/täyttää, sillä tie on vaarallinen pyöräillä ja pyöräilijöitä on paljon!
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	valitus	Maanteiden varsilla puut ovat kasvaneet opasteiden eteen.
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	valitus	Pysäköintitilat asuntoautoille liian pieniä retkeilyalueella.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	muu	Kalastusta alueella vähentää varmaan se, kun saa onkia vain yhdellä vavalla. Kalastuskäytäntöjä rikotaan tämän takia.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	muu	Ihmisillä ei tule täytettyä saaliskiintiötä nettiin.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	muu	Särkisen rannalla paljon minkkejä --> syövät kalat.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	muu	Käytäntöjä rikotaan, käyttävät jopa neljää vapaa..
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Pitäisi olla kunnan rauhoitus kalaistutusten aikana. Paikalliset tulevat heti, he tietävät parhaiten.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Pitäisi sallia enemmän kuin yksi vapa.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Valvontaa (kalastusluvat ja -käytännöt) voisi olla enemmän.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Särkisen rannalle voisi raivata heittopaikkoja.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	tiheämmin kalaistutuksia.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Pieniinkin lampiin istutuksia.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Perhokalastukselle oma lampi.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Valvonta pitäisi olla tehokkaampaa.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Istutusväli tiheämmäksi.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Nieriää ja järvitaimenta voisi istuttaa.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kalaa voisi istuttaa monipuolisemmin, esim. eri lampiin eri kaloja.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Syrjäisimpinkin lampiin voisi istuttaa kalaa. Nyt kaikki kalastajat ovat Särkisellä ja Iso-Peuralla.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Lisää istutuslampia, esim. Karpalon (uusi mökki) viereen. Siinä olisi rauhallinen kalastuspaikka mökkeilijöille.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Voisi olla lampi, jossa saisi ainoastaan perhokalastaa.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Myös talvella saisi istuttaa. Taimenta voisi istuttaa ylipäättään.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kalaa saisi olla enemmän!
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Alueella pitäisi ehdottomasti olla jääkone!
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Lisää kalaistutuksia, nyt niitä on vähemmän kuin ennen. Ei ole saanut kalaa aikoihin.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Taimenta saisi olla enemmän!
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Miksi Painanteen paikalta ei istuteta kaloja?Olisi parempi kuin satamasta.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Selkeämpää merkintää kalastukseen! Missä esim. verkkokalastus sallittu.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	"Onkiminen kielletty" -kyltti satamaan, kun kaloja istutetaan.
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Nettiin tarkempaa tietoa siitä, kuinka usein/monesti kesän aikana istutetaan kalaa lampiin. Tämä innostaisi tulemaan. Ilmoitus voisi tulla vaikka viikon jäljessä istutuksesta.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Istutukset voisivat olla epäsäännöllisiä.

Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Nyt saalismäärä pitää ilmoittaa nettiin (tuikki), miksei tätä voi hoitaa esim. tekstiviestillä? Nyt jää laittamatta nettiin, netin käyttö voi olla vanhemmille ihmisille hankalaa!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Veneet pois Särkiseltä ja onginta rannalta käsin.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Pitäisi olla myös 12 h lupa, tulisi käytyä useammin. Vuorokausilupa 24 h on liian kallis.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Pitäisi sallia kalastus kahdella vavalla. Nykyinen käytäntö on kar sinut kalastajia.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Istutukset kannattaisi tehdä yöaikaan, jotta kalat saisivat olla rauhassa. Nyt kalat lähtee heti istutuksen jälkeen. Istutuksia saisi olla myös tiheämpään.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Lupatarkastuksia saisi olla enemmän! Käytäntöjä rikotaan nyt jonkin verran.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kalastuspaikoista voisi olla kartta leirintäalueella. Muutenkin alueen kalastuspaikoista, luvista ym. voisi olla useammassa paikassa (muuallakin kuin lammilla) jonkinlainen yhteenvetotaulukko.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Istutusten jälkeisinä päivinä pitäisi kalastus kieltää kokonaan.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Voisiko taimenet istuttaa isompina, nyt hauet syö ne.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kalastuskielto siksi aikaa kunnes kalat on istutettu, esim. muutama päivä. Lappukin riittäisi!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Istuttakaa taimenta.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehittämisehdotus	Kaatuvat puut pitäisi raivata pois lampien reunoilta, koska uistimet jää niihin kiinni. Tulisi myös enemmän heittopaikkoja.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Jonkun pitäisi olla valvomassa istutusten jälkeen muutaman tunnin. Vähän aikaa sitten heti istutuksen jälkeen tuli 8 hengen porukka, joka kauhoi haavilla saaviin kalat ja mättivät veneeseen ja edelleen asuntovaunuun. Oli siis suunniteltu juttu.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Pyyntikokoisten kalojen istutuksissa nykyään iso puute.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Särkisestä ei nouse kalaa! Tämän takia hermostuttiin ja lopulta lähdettiin.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Veneenlaskupaikka huonossa kunnossa Särkisellä.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastuspaikkojen ympäristö paikoitellen roskainen, kalastajat ei vie omia roskiaan aina pois.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Viime vuosina paljon nollareissuja kalastuksen suhteen. Miten mistään ei nouse kalaa (Särkinen, Syväjärvi, Iso-Peura). Ennen kaloja on ollut paljon enemmän ja tämä vaikuttaa myös kalastajien määrään alueella.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastajille paremmat mahdollisuudet jätteenkäsittelyyn, nyt mennyt huonompaan suuntaan.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Istutukset lammilla huonontuneet, tulee vain pientä kalaa.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalankäsittelytiloissa kalajätteitä EI tulisi laittaa muovipusseihin, vaan perkuujätteet kompostiin ja puruja päälle (niinkuin ennen oli). Nyt tilat muutenkin huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Iso-Peuralta ei ole noussut kalaa aikoihin (mieltii, onkohan edes istutettu..)
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Pitäisi istuttaa vähintään 1 kg kaloja!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalaistutusten huonontuminen on aiheuttanut sen, ettei tulla enää niin monesti. Näin on käynyt myös monen muun kohdalla! (entisiä kausipaikkalaisia)
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastusjärjestelyt huonontuneet.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastuksen huonontuminen on vähentänyt hirveästi porukkaa!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Leirintäalueen lupa-automaatissa puutteita: hankala saada lupaa, vanhanaikainen, ei puhelinnumeroita.

Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Alle 1 kg kaloja ei kannata istuttaa! Hyvä kun ovat yli kiloisia pyydettäessä.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastajia käy koko ajan vähemmän koska kalaa ei nouse. Istutuksia tehdään taas lupien määrän mukaan. Eli istutusmäärät vähenee koko ajan ja kalastajat vähenevät koko ajan.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalastuspaikat ovat roskaisia.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Nousee liian pientä kalaa (500–700g)
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Kalaistutukset lopetetaan liian aikaisin.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Ihmisiä tympäisee, kun kalaa ei nouse.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Pitäisi saada olla enemmän kuin yksi onki, menee koko hommas- ta maku. Yhden ongen ymmärtäisi, jos olisi takuuarmaa kalaa.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Tosi pientä kalaa noussut, alle kiloista.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	tiedustelu	Särkisen vesi on samentunut, mistä johtuu?
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	tiedustelu	Kalankäsittelytiloista puuttuu jääkone!
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	kehu	Kiva, kun Särkiseltä on ilmeisesti viety pois veteen kaatuneet puut --> helppo kalastaa.
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	ei määritelty	Nieriää ja taimenta saisi olla enemmän.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Alueella voisi olla enemmän järjestettyä tekemistä: mönkijäsafa- reita, retkiä yms. Nyt alueen potentiaalia ei ole käytetty kunnolla.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Retkeilyalueelle voisi olla opastettuja retkiä (olisi tulijoita!). Ihmiset ei osaa/hoksaa lähteä retkeilypoluille.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Lampien vedet ovat samentuneet.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Lampien vedet ovat harmaantuneet.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Mukavaa, että leirintäalueella on suhteellisen väljää, vaikka po- rukkaa onkin.
Lvk– Aspa -Muu opas- tusaineisto	kehittämisehdotus	Make maps!
Lvk– Aspa -Muu opas- tusaineisto	kehittämisehdotus	Parempia aluekarttoja ja esitteitä, tulisi alueelle enemmän mai- nosarvoa.
Lvk–Viestintä ja markki- nointi	kehittämisehdotus	Valtion virkistysalueista ym. voisi tulla kotiin postia tai tiedotteita aina silloin tällöin.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	muu	Palveluiden taso retkeilyalueella hyvä ainoastaan sesonkiaikana.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	muu	Leirintäalueen keittiö ok, vaikka tulpat puuttuivat altaasta.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Wlan-yhteys puuttuu.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Yrittäjien pitäisi tehdä alueella enemmän yhteistyötä!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Saisi olla enemmän valinnanvaraa mökeissä.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Vieheitä ym. kalastusvälineitä pitäisi saada jostain lähempää.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalueen kahvila- ja ravintolapalveluissa tulisi huomioida/ ilmoittaa selkeämmin erityisruokavalioiden.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalue voisi olla syksyllä pidempään auki
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalueella kausi saisi olla pidempi molemmista päistä. Kau- den alussa ja lopussa palvelut ovat huonot!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Alueella saisi olla monipuolisempaa ravintolatoimintaa, kotiruokaa tms.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalueen kausi saisi olla pidempi.

Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalueen kausi saisi olla pidempi.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen portti pitäisi saada auki myös yöllä hätä/sairaustapauksia varten. Nyt ei tiedä miten päästään pois tai mihin numeroon edes soittaa, jos yöllä sattuu jotain ja portti pitäisi aukaista.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen asiakaspalvelu voisi olla parempaa (kahviossa hyvä ja ystävällinen palvelu)
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Kemiallisen WC:n tyhjennys/huuhtelulaitteet eivät toimineet.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen WC-tilojen siisteys paremmaksi, WC-laitteiden toimivuus paremmaksi.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Kallis paikka ja yleiset tilat pikkuhiljaa rapistuu, tulee epäsiisti yleisilme.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueella liian kova hintataso.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalue on hyvin kallis, tämän takia ei enää käydä kuin harvoin. Alueella ei myöskään ole tapahtunut minkäänlaisia uudistuksia.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueella hinnat liian kovia, uloshinnoiteltu paikka.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Liian kova hintataso.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen portti ei saisi mennä yöksi kiinni. Vaarallista, jos joku sairastuu äkisti!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueelta puuttuu koirankakkaroskis!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueelta puuttuu jääkone.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen minigolfrata huonossa kunnossa. Sen voisi käydä päivittäin lakaisemassa.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Yrittäjän tulisi siivota myös mökkien suihkukaapit!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Leirintäalueen henkilökunta ystävällinen.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Leirintäalue siisti ja rauhallinen paikka.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Savustuspöntön viereinen pöytä uusittava
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Leirintäalueelle kaivataan jääkonetta.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen veneenlaskupaikan tukit ym. puiset rakenteet lahoja.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Jääkone puuttuu leirintäalueelta.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Minigolf leirintäalueella todella huonossa kunnossa, grillikatoksesta puuttunut ritilä vuosikaudet, vaikka pyydetty.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen satama on ränsistynyt ja veneenlaskupaikka nykyisillään väärässä paikassa (hiekkaa tukossa).
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen yrittäjän pitäisi olla enemmän asiakaskeskeinen.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen rakenteissa uusimisen varaa. Kun retkeilykausi alkaa, kaiken pitäisi olla kunnossa.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Leirintäalueen portti on ongelma --> pitäisi saada auki myös yöllä hätätapauksia varten.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Laituri näyttää kaatuvan järveen
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Kalasiivoushuoneen vesialtaat tukossa jatkuvasti
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Grillikatoksen tulisija huonossa kunnossa
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Olisin muutoin erittäin tyytyväinen retkeilyalueeseen, mutta leirintäalueen laatu laskee tyytyväisyyttäni.
Muu	tiedustelu	Miksi leirintäaluetta koskevaan palautteeseen ei vastata? (www.metsa.fi)

Oulujärven Retkeilyalue

Kävijätutkimus 2011

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Oulujärven retkeilyalueen kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Oulujärven retkeilyalueella (ks. oheinen kartta).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Raija Kärenlampi p. 040 139 5085 (raija.karenlampi@metsa.fi) tai Tuija Pyykkönen p. 050 544 1314 (tuija.pyykkonen@metsa.fi)

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

VASTANNEIDEN KESKEN ARVOMME METSÄHALLITUKSEN TUOTTEITA!

METSÄHALLITUS

1. Milloin saavuit Oulujärven retkeilyalueelle (katso kartta)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai oleskelet tällä käynnillä

a. Oulujärven retkeilyalueella?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Oulujärven retkeilyalueen läheisyydessä (kts. kartta)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

→ jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b.)

enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa vieraillet tai suunnittelet vierailevasi Oulujärven retkeilyalueella tämän matkan aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muuten siirry kysymykseen 4)

a. Oulujärven retkeilyalueella, niin montako yötä vietit tai vietät

vuokramökissä _____ yöstä tai asuntoautossa -vaunussa _____ yöstä

omassa majoitteessa (telta, laavu tms.) _____ yöstä muualla, missä? _____ yöstä

b. yhteensä retkeilyalueen lähistöllä, esim. hotellissa tai omassa mökissä niin montako yötä vietit tai vietät

omassa mökissä _____ yöstä teltassa _____ yöstä

vuokramökissä _____ yöstä hotellissa _____ yöstä

asuntoautossa tai -vaunussa _____ yöstä muualla, missä? _____ yöstä

4. Missä kohteissa vierailit tai suunnittelet vierailevasi Oulujärven retkeilyalueella tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Manamansalon leirintäalueella
- Painanteen nuotiopaikalla
- Makkaraniemessä
- Särkisellä
- Syväjärvellä
- Kota-Peuralla
- Iso-Peuralla
- retkeilyalueen saarilla
- muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Oulujärven retkeilyalueelle? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto
- 2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
- 3 linja-auto
- 4 polkupyörä
- 5 juna
- 6 lentokone
- 99 muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeisenä saapuessasi Oulujärven retkeilyalueelle?

Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen seurueesi on tällä käynnilläsi Oulujärven retkeilyalueella?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan lukien), joista

alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Oulujärven retkeilyalueella?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystäväistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle on tai oli tärkeää tällä käynnilläsi Oulujärven retkeilyalueella? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon) (5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)											
	erittäin tärkeää					ei lainkaan tärkeää					
	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itseksen	☐	☐	☐	☐	☐	luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	alueen kulttuuriperintö	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo omassa seurueessa	☐	☐	☐	☐	☐	muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Oulujärven retkeilyalueella tällä käynnilläsi? (merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

1 ☐ kävely	12 ☐ kasviharrastus	66 ☐ soutelu
3 ☐ lenkkeily	13 ☐ opetukseen liittyvä käynti	67 ☐ moottoriveneily
4 ☐ retkeily	15 ☐ luontovalokuvaus	70 ☐ purjehdus
5 ☐ luonnon tarkkailu	17 ☐ leirikoulu	89 ☐ yöpyminen Oulujärven saarissa
6 ☐ eväsretki	18 ☐ koiran kanssa ulkoilu	92 ☐ virkistäytyminen (esim. auringonotto)
7 ☐ pyöräily	36 ☐ metsästys	105 ☐ kahvilassa käynti
8 ☐ kalastus	54 ☐ maiseman katselu	109 ☐ työ/tutkimus
9 ☐ lintuharrastus	56 ☐ luonnosta nauttiminen	232 ☐ leiriytyminen leirintäalueella
10 ☐ marjastus	60 ☐ uinti	233 ☐ retkipolkuun tutustuminen
11 ☐ sienestys	64 ☐ melonta	999 ☐ muu, mikä?

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Oulujärven retkeilyalueella? Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu						erittäin huono	en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä			
	erittäin hyvä	5	4	3	2	1			liian suuri	3	2	1
pysäköintipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
opastetaulut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkuviitoitukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja laavut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vuokramökkit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Oulujärven retkeilyalueen palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen ○ ○ ○ ○ ○ erittäin tyytymätön

11. Täyttyivätkö tähän käyntiin Oulujärven retkeilyalueella liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	○	○	○	○	○	○	
harrastusmahdollisuudet	○	○	○	○	○	○	
reitit ja rakenteet	○	○	○	○	○	○	

12. Onko Oulujärven retkeilyalue tällä matkalla...

- matkasi ainoa tai tärkein kohde?
- yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____
- ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö**Oletko käyttänyt / Tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin menoihin Oulujärven retkeilyalueella tai sen lähialueilla (kts. kartta) ?**

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
- en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastiittamalla, arvioitko tässä

 henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista**VAI** perheen tai seurueen kokonaiskulut.Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **Oulujärven retkeilyalueella tai sen lähialueella** (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot (esim. kalastusluvut tai varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Oulujärven retkeilyalueella ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kohtaan 14 b.

viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

milloin ensimmäisen kerran? v. _____

milloin viimeksi? v. _____

14 b. Millaisia retkiä olet yleensä tehnyt viimeisen 5 vuoden aikana? (merkitse kaikki joita olet tehnyt)

- omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella
- pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä
- lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa
- osallistunut opastetulle retkelle
- muu, mikä? _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Oulujärven retkeilyalueella?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus		○	○	○	○	○	
maaston roskaantuneisuus		○	○	○	○	○	
luonnonhoito		○	○	○	○	○	
liiallinen kävijämäärä		○	○	○	○	○	
muiden kävijöiden käyttäytyminen		○	○	○	○	○	
jokin muu, mikä? _____		○	○	○	○	○	

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_ _ _ _ _] _____

17. Sukupuoli?

mies   nainen

18. Syntymävuotesi?

[_ _ _ _ _]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu

opistotasoinen tutkinto

alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Oulujärven retkeilyalueesta? (voit merkitä usean vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä

tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta

Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)

muilta www-sivuilta

esitteistä tai oppaista (retkeilyopas, ym)

TV- / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista

alueen yrityksiltä (esim. Manamansalon Palvelukeskus)

alue on minulle entuudestaan tuttu

muualta, mistä _____

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

METSÄHALLITUS

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Kysymyksiä kalastajille

21. Mitä mieltä olet tällä kerralla käyttämästäsi kalastus-paikoista ja -palveluista Oulujärven (Manamansalo) retkeilyalueella?

(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = ei kumpaakaan, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

	erittäin hyvä	5	4	3	2	1	erittäin huono
1 istuta ja ongi -vesien kalastusjärjestelyt		☐	☐	☐	☐	☐	
2 kalastuslupien saatavuus		☐	☐	☐	☐	☐	
3 lupien hinta suhteessa kalastusjärjestelyiden laatuun		☐	☐	☐	☐	☐	
4 kalaston monipuolisuus		☐	☐	☐	☐	☐	
5 saalisvarmuus		☐	☐	☐	☐	☐	
6 muu kalastukseen liittyvä seikka, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	

24. Kuinka usein olet kalastanut Oulujärven (Manamansalo) retkeilyalueella ennen tätä käyntiä?

- tämä on ensimmäinen kerta
- viimeisen vuoden aikana _____ kertaa
- milloin ensimmäisen kerran? v. _____

22. Millainen merkitys seuraavilla tekijöillä on kalastustanne ajatellen?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin paljon merkitystä, 4 = melko paljon merkitystä, 3 = kesinkertaisesti, 2 = melko vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä), eos = en osaa sanoa

	erittäin suuri merkitys	5	4	3	2	1	erittäin pieni merkitys	eos
1 saaliin määrä		☐	☐	☐	☐	☐		☐
2 saaliin koko		☐	☐	☐	☐	☐		☐
3 saalisvarmuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐
4 harjus		☐	☐	☐	☐	☐		☐
5 kirjolohi		☐	☐	☐	☐	☐		☐
6 taimen		☐	☐	☐	☐	☐		☐
7 oma rauha		☐	☐	☐	☐	☐		☐
8 kartat		☐	☐	☐	☐	☐		☐
9 pyydystä ja päästä - kalastus		☐	☐	☐	☐	☐		☐
10 vain perhokalastus sallittu		☐	☐	☐	☐	☐		☐
11 ootto-onginta sallittu		☐	☐	☐	☐	☐		☐
12 pyyntikokoisten kalojen istutukset		☐	☐	☐	☐	☐		☐
13 kalaston monipuolisuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐
14 kalastuspaikan saavutettavuus (esim. läheisyys tiestä)		☐	☐	☐	☐	☐		☐
15 kalankäsittelytilat		☐	☐	☐	☐	☐		☐
16 vuokraveneet		☐	☐	☐	☐	☐		☐
17 taukopaikat		☐	☐	☐	☐	☐		☐
18 kaunis ympäristö		☐	☐	☐	☐	☐		☐
19 lupien helppo saatavuus		☐	☐	☐	☐	☐		☐
20 muu kalastukseen liittyvä seikka, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐		☐

23. Valitse edellisen kohdan listasta KOLME itsellesi tärkeintä seikkaa ja ympyröi niiden numerot .

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 191 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofytyit – peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.
- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.

Sarja B

- No 156 Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T. 2011: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 44 s.
- No 157 Similä, M. & Junninen, K. (toim.) 2011: Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. 192 s.
- No 158 Ahtiainen, T. 2011: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009. 60 s.
- No 159 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2011: Iijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2005–2010. 110 s.
- No 160 Rantatalo, K. & Ylläsjärvi, J. 2011: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 110 s.
- No 161 Metsähallitus 2012: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011. 65 s.
- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 61 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 66 s.
- No 164 Ellä, A.-M. 2012: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 44 s.
- No 165 Kärenlampi, R. & Pyykkönen, T. 2012: Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 54 s.

Sarja C

- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.
- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.

ISSN-L1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-446-965-4 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut